

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол Правління
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
СТРАХОВА КОМПАНІЯ «АРМА»
№09 від 14 листопада 2017 р.

Голова Правління Л. В. Фегісова

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ МАЙНА
(іншого, ніж передбачено пунктами 5-9 статті 6
Закону України «Про страхування»)
(нова редакція)
№11**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Страхування майна здійснюється відповідно до чинного законодавства України, на підставі цих Правил добровільного страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 5-9 статті 6 Закону України «Про страхування») (надалі – Правила) та Договорів страхування.
- 1.2. **Страховик** – ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО СТРАХОВА КОМПАНІЯ «АРМА».
- 1.3. **Страхувальники** - дієздатні фізичні або юридичні особи, які уклали із Страховиком Договори страхування.
- 1.4. **Страховий захист** – сукупність зобов'язань Страховика перед Страхувальником згідно з умовами Договору страхування.
- 1.5. **Страхова подія** – подія, що відбулася, має ознаки страхового випадку (знищення, пошкодження або втрата застрахованого майна внаслідок подій, передбачених Договором страхування), і може бути визнана страховим випадком після розгляду всіх документів, що мають відношення до цієї події та складання страхового акту.
- 1.6. **Навмисні дії Страхувальника** – дії Страхувальника, здійснюючи які, він передбачає та свідомо прагне завдати шкоди застрахованому майну.
- 1.7. **Груба необережність** – нехтування правилами, інструкціями, нормами та іншими нормативно-правовими актами, що призвело до знищення або пошкодження застрахованого майна.
- 1.8. **Бездіяльність** – нездійснення дій та заходів, які Страхувальник міг та повинен був здійснити.
- 1.9. **Зміна ризику настання страхового випадку (зміна ризику)** – збільшення або зменшення ймовірності знищення пошкодження або втрати застрахованого майна внаслідок будь-яких обставин.
- 1.10. **Повне конструктивне знищення майна** - пошкодження майна настільки, коли виконуються обидві із наступних умов: відновлення майна є недоцільним та витрати на відновлення складають більше 80% від його вартості.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 2.1. **Предметом договору страхування** є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням, розпорядженням майном, зазначеним у Договорі страхування.
- 2.2. Застрахованим може бути будь-яке майно, що є власністю Страхувальника, а також отримане за угодою найму, оренди, прокату, лізингу, прийняте для переробки, ремонту, транспортування, на комісію, зберігання, у заставу тощо.
- 2.3. З урахуванням додаткових умов можуть бути застраховані:
- 2.3.1. майно, що є предметом застави (**Додаток 1**);
 - 2.3.2. майно, що є об'єктом лізингу (**Додаток 2**);
 - 2.3.3. машини та обладнання (**Додаток 3**);
 - 2.3.4. електронне обладнання (**Додаток 4**);
 - 2.3.5. скляні елементи будинків і споруд (**Додаток 5**);
 - 2.3.6. товарні запаси (**Додаток 6**);
 - 2.3.7. майно у холодильних камерах (**Додаток 7**);
 - 2.3.8. готівка в касі, сейфах, банкоматах та банківських сховищах (**Додаток 8**);
 - 2.3.9. твори мистецтва, антикваріат та виставкові експонати (**Додаток 9**);
 - 2.3.10. особисте майно працівників та відвідувачів (**Додаток 10**);
 - 2.3.11. майно фізичних осіб (**Додаток 11**).
- 2.4. Можуть бути застрахованими також наступні доцільні витрати, які може понести Страхувальник при настанні страхового випадку:
- 2.4.1. витрати на демонтаж або переміщення будівель, споруд, обладнання на нове місце, необхідні для рятування майна та/або з метою зменшення збитків;
 - 2.4.2. витрати на гасіння пожежі, якщо вони не відшкодовуються, як заходи по зменшенню можливих збитків;
 - 2.4.3. витрати на знос частин будівель і споруд, що залишилися після настання страхового

випадку та витрати на їх транспортування до найближчого місця зберігання;

2.4.4. витрати на розчищення та прибирання вказаної в Договорі страхування території від уламків (залишків) майна, що постраждало в результаті страхового випадку й транспортування сміття до найближчого місця зберігання.

2.5. Може бути застраховано як усе майно, так і визначена Договором страхування його частина.

2.6. Резервуари (апарати, трубопроводи), інше технологічне обладнання перебувають під страховим захистом за умови, що вони розташовані у тому технологічному зв'язку між собою та використовуються для тих речовин та матеріалів, що були визначені у заяві на страхування, технологічному регламенті, монтажно-технологічних схемах або в інших документах.

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

3.1. **Страховими ризиками** може бути крадіжка зі зломом, грабіж; умисні дії третіх осіб; страйки та масові безладдя; витік води з водопровідних, каналізаційних мереж і опалювальних систем; наїзд наземних транспортних засобів; обвал будинків; пошкодження димом; вибух котельного устаткування; звуковий удар.

3.2. **Страховим випадком** може бути знищення або пошкодження майна внаслідок:

3.2.1. крадіжки зі зломом, грабежу (**Додаток 12**);

3.2.2. умисних дій третіх осіб (**Додаток 13**);

3.2.3. страйків і масових заворушень (**Додаток 14**);

3.2.4. витіку води з водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем і систем пожежегасіння (**Додаток 15**);

3.2.5. наїзду наземних транспортних засобів (**Додаток 16**);

3.2.6. обвалу будинків (**Додаток 17**);

3.2.7. пошкодження димом (**Додаток 18**);

3.2.8. вибуху котельного устаткування (**Додаток 19**);

3.2.9. звукового удару (**Додаток 20**).

3.3. Страховий захист може бути наданий від знищення або пошкодження майна “по першому ризику” (**Додаток 21**).

3.4. За згодою Сторін, страховий захист може бути наданий від збитків Страхувальника через переривання виробництва (вимушений простій) внаслідок передбачених Договором страхування ризиків (**Додаток 22**).

3.5. Одним страховим випадком вважається знищення або пошкодження застрахованого майна внаслідок подій, що мають одна із однією прямою причинно-наслідковою зв'язок протягом 72 годин з моменту початку впливу на застраховане майно першої з подій. Знищення або пошкодження майна внаслідок подій, що виникли протягом 72 годин, незалежно одна від одної, розглядаються як окремі страхові випадки.

3.6. Страховий захист розповсюджується на страхові випадки, які настали в період дії Договору. Якщо страховий випадок виник у період дії Договору страхування з причин, що мали місце або почали діяти до початку дії Договору страхування, відшкодування виплачується тільки в тому випадку, якщо Страхувальник доведе, що йому нічого не було відомо і не повинно було бути відомо про причини, що призвели до настання цього страхового випадку.

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. Згідно з цими Правилами на страхування не приймаються будинки та споруди, а також майно у цих будинках, конструктивні елементи та системи яких перебувають в аварійному стані.

4.2. Страхуванню не підлягають, якщо інше не обумовлено Договором страхування:

4.2.1. готівка в національній і іноземній валюті;

4.2.2. будівельно-монтажні роботи на будь-якій стадії;

4.2.3. акції, облігації та інші цінні папери;

4.2.4. дорогоцінні метали в злитках, дорогоцінні камені без оправ;

4.2.5. твори мистецтва, колекції, виставкові зразки (марки, монети, грошові знаки, бони,

- малюнки, картини, скульптури та інші твори мистецтва, колекції, інші виставкові зразки);
- 4.2.6. рукописи, плани, креслення та інші документи, бухгалтерські і ділові книги, картотеки;
- 4.2.7. зразки, наочні посібники, макети, виставкові примірники, а також типова продукція, знята з виробництва;
- 4.2.8. вибухові речовини;
- 4.2.9. врожай сільськогосподарських культур, рослини, багаторічні насадження й тварини;
- 4.2.10. технічні носії інформації комп'ютерних й інших аналогічних систем, зокрема, магнітні плівки та касети, магнітні диски, блоки пам'яті та інші технічні носії;
- 4.2.11. земля, включаючи родючий прошарок, покриття доріг, залізниці, канали, криниці, шпари;
- 4.2.12. об'єкти, що будуються і монтуються;
- 4.2.13. засоби транспорту, причепи, тягачі, будівельні і сільськогосподарські машини, під час їх використання на дорогах загального користування;
- 4.2.14. грошові автомати (у тому числі розмінні) разом із їх вмістом;
- 4.2.15. вітрини, вітражі, скляні стіни і інші елементи будинків зі скла, якщо це окремо не зазначено умовами Договору страхування;
- 4.2.16. закріплені на зовнішніх сторонах застрахованих будинків і споруд предмети: щогли, антени, відкриті електропроводи, рекламні установки, рекламні щити, захисні козирки або навіси вітрин тощо, якщо страхування такого майна не передбачено умовами Договору страхування;
- 4.2.17. зовнішні захисні конструкції (грати, ставні, ворота, огорожі тощо), якщо страхування такого майна не передбачено умовами Договору страхування;
- 4.2.18. майно, що не належить Страхувальнику, але перебуває в застрахованому приміщенні або на його території;
- 4.2.19. шкода, заподіяна котельному устаткуванню й установкам, що працюють під тиском, внаслідок їх вибуху;
- 4.2.20. непрямі збитки Страхувальника, якщо це не передбачено Договором страхування.
- 4.3. Страхувальник не відшкодовує збитки від знищення, пошкодження або втрати застрахованого майна внаслідок:**
- 4.3.1. військових дій, військових маневрів, військових навчань, військових операцій та інших заходів подібного характеру, у яких залучені професійні військові та інші воєнізовані формування, військова техніка та зброя; терористичних актів; громадянської війни, страйків, протестів, заворушень тощо; вилучення, конфіскації, реквізиції, арешту або знищення майна за розпорядженням державних та/або самопроголошених органів влади, у тому числі митних, санітарних, карантинних служб тощо;
- 4.3.2. впливу ядерного вибуху, радіації або радіоактивного зараження;
- 4.3.3. навмисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), членів його родини, а також осіб, що знаходяться в цивільно-правових відносинах зі Страхувальником (Вигодонабувачем);
- 4.3.4. недотримання Страхувальником (Вигодонабувачем) інструкцій по зберіганню, експлуатації та обслуговуванню застрахованого майна, а також використання цього майна для цілей інших, ніж ті, для яких воно призначене;
- 4.3.5. навмисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), членів його родини, а також осіб, що знаходяться в цивільно-правових відносинах зі Страхувальником (Вигодонабувачем), за винятком випадків, коли здійснення і підготовка крадіжки зі зломом або грабіж проводилися в той час, коли доступ у застраховані приміщення або приміщення, в яких розташоване застраховане майно, для цих осіб був закритий;
- 4.3.6. крадіжки майна, якщо немає доказів злому або проникнення у застраховане приміщення;
- 4.3.7. самозаймання, або інших природних властивостей застрахованого майна, що неминучі в процесі його експлуатації або природно впливають з неї (корозія, гниття, природний знос тощо);
- 4.3.8. обвалу будівель або їх частини в результаті природного зносу (ветхості, старості);
- 4.3.9. що не належить Страхувальникові на правах власності або інших законних підставах;

- 4.3.10. зобов'язань, що впливають з договірних відносин Страхувальника (Вигодонабувача) із третіми особами;
- 4.3.11. вологості всередині приміщення (пліснява, грибок тощо); дії нормальних погодних умов, які є притаманними певній порі року;
- 4.3.12. обробки майна корисним вогнем, теплом з метою його переробки (сушки, зварювання, прасування, плавлення, ремонту, деструкції, піролізу та іншої обробки);
- 4.3.13. повільного виділення тепла при бродінні, гнитті або інших екзотермічних реакціях, що проходять внаслідок природних властивостей майна;
- 4.3.14. постійної, регулярної, тривалої дії чи раптового викиду, розливу, переміщення газів, газоподібних речовин, парів, рідин, кислот, хімічних сумішей або будь-яких, в тому числі неатмосферних, опадів (сажа, кіптява, дим, пил тощо) та інших речовин, що забруднюють;
- 4.3.15. вибуху динаміту або інших вибухових речовин;
- 4.3.16. самозаймання, що виникло внаслідок природних властивостей майна;
- 4.3.17. попадання блискавки в електричне обладнання;
- 4.3.18. дій гризунів або інших шкідників.
- 4.3.19. раптового вмикання протипожежних спринклерних, дренчерних систем, якщо вони виникли внаслідок: ремонту або реконструкції застрахованих будинків і споруд; монтажу, демонтажу, ремонту, зміни конструкції самих систем; просідання ґрунту, відсірювання.
- 4.4. Якщо причиною пошкодження або знищення будинків і споруд, а також майна, що в них розташоване, виявилася їх непридатність до експлуатації, наднормативний знос, тривала експлуатація, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або зменшити його розмір у тій мірі, в якій ветхість застрахованих будинків і споруд вплинула на розмір збитку, якщо це передбачено умовами Договору страхування.
- 4.5. Не відшкодовуються збитки завдані майну, що розташоване просто неба, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 4.6. Страхуванням не покриваються:**
- 4.6.1. збитки від пошкодження майна, що не зазначене у Договорі страхування, як застраховане майно;
- 4.6.2. збитки від знищення або пошкодження майна внаслідок подій, що позначені у Договорі страхування, як незастраховані.
- 4.7. Договором страхування можуть бути передбачені інші виключення із страхових випадків, залежно від застрахованого майна та страхових ризиків, що не суперечать цим Правилам і чинному законодавству України.

5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ СУМ

- 5.1. Страхова сума - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов Договору страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.
- 5.2. Рухоме і нерухоме майно може бути застраховано:
- 5.2.1. відновлювальна вартість (Додаток 23). При цьому страхова сума дорівнює: визначеній на дату оцінки поточній вартості витрат на створення (придбання) нового об'єкта, подібного до об'єкта оцінки, який може бути йому рівноцінною заміною; або визначеній на дату оцінки поточній вартості витрат на створення (придбання) в сучасних умовах нового об'єкта, який є ідентичним об'єкту оцінки;
- 5.2.2. ринкова вартість. При цьому страхова сума дорівнює вартості, за яку можливе відчуження цього майна на ринку подібного майна на дату страхування за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу;
- 5.2.3. по первісній вартості. При цьому страхова сума дорівнює вартості майна, по якій воно прийняте на баланс юридичної особи;
- 5.2.4. по балансовій вартості. При цьому страхова сума дорівнює вартості майна з урахуванням його амортизації (зносу), що відображено в бухгалтерському обліку юридичної особи;
- 5.2.5. по заявленій вартості (Додаток 24). При цьому страхова сума дорівнює сумі, яку заявляє Страхувальник при укладанні Договору страхування.
- 5.3. Для товарних і матеріальних запасів страхова сума може дорівнювати:

- 5.3.1. сукупним витратам на виробництво знищених, пошкоджених товарів, але не більше їхньої дійсної/ринкової ціни на момент настання страхового випадку (для товарів, виготовлених Страхувальником, як завершеного, так і незавершеного виробництва);
- 5.3.2. ціні продажу з вирахуванням транспортних витрат (для товарів, що вже продані, але не відправлені покупцю);
- 5.3.3. відновлювальній вартості, але не вище за дійсну/ринкову ціну на дату настання страхового випадку (для товарів, що продаються вроздріб, сировини за вирахуванням торгової націнки).
- 5.4. Страхова сума може дорівнювати індексованій вартості, якщо це передбачено умовами Договору страхування (**Додаток 25**).
- 5.5. При страхуванні оздоблення приміщень страхова сума встановлюється виходячи з витрат, понесених Страхувальником або орендодавцем на ремонт та/або оздоблення приміщень.
- 5.6. При страхуванні майна, яким Страхувальник користується за договором оренди (найму, прокату тощо), страхова сума не повинна перевищувати суми, в межах якої Страхувальник несе відповідальність за майно перед особою, яка надала його у користування.
- 5.7. Страхова сума встановлюється окремо по кожному застрахованому об'єкту або сукупності об'єктів, зазначених у Договорі страхування.
- 5.8. Якщо на момент настання страхового випадку виявиться, що страхова сума значно перевищує ринкову вартість майна (більше ніж на 20%), то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування у межах вартості майна на момент настання страхового випадку. У цьому випадку також здійснюється перерахунок страхового платежу відповідно до дійсної вартості майна та повертається його частина або Страховик розглядає питання щодо відмови у виплаті страхового відшкодування на підставі п. 13.5.5. цих Правил.
- 5.9. Якщо на момент настання страхового випадку виявиться, що страхова сума значно менша від ринкової вартості майна (більше ніж на 20%), то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування пропорційно відношенню страхової суми до вартості майна на момент настання страхового випадку.
- 5.10. Страхувальник може встановлювати страхову суму нижче вартості майна, що приймається на страхування (але не менше 1/10 вартості). У цьому випадку діє страхування у частці (відсотку) від вартості майна (неповне страхування). При цьому різниця між вартістю майна та встановленою в Договорі страхування страховою сумою, страховим захистом не покривається.
- 5.11. В Договорі страхування може бути передбачена франшиза (умовна, безумовна).
- 5.12. Умовна франшиза – сума збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо розмір збитків не перевищує цієї суми. Збитки підлягають відшкодуванню у повному обсязі, якщо розмір збитків перевищує розмір умовної франшизи.
- 5.13. Безумовна франшиза - частина збитків, яка не відшкодовується Страховиком, згідно з Договором страхування.
- 5.14. Розмір франшизи визначається за згодою Сторін при укладанні Договору страхування в відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі.

6. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- 6.1. Для укладання Договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір страхування.
- 6.2. До Договору страхування може бути доданий опис застрахованого майна із зазначенням його вартості.
- 6.3. Страхувальники мають право при укладанні Договорів страхування призначати громадян або юридичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також змінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.
- 6.4. Права та обов'язки Вигодонабувача визначаються Договором страхування.
- 6.5. Страховик на підставі заяви узгоджує з Страхувальником страхову суму, розмір страхового платежу, а також інші умови Договору страхування.

6.6. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватись страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою Договору страхування.

6.7. В Договорі страхування може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються в Договір і не діють в конкретних умовах страхування.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків.

7.2. Страхові тарифи визначені у Додатку №26 до цих Правил.

7.3. Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування.

7.4. Страховий платіж сплачується одноразово або частинами, готівкою або безготівково відповідно до умов Договору страхування та чинного законодавства України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Договір страхування укладається на строк до 1 (одного) року (включно), якщо Договором страхування не передбачено інший строк страхування.

8.2. Договір страхування набуває чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.3. Майно вважається застрахованим на території/у місці, вказаному в Договорі страхування, як місце страхування.

8.4. **Місце страхування** – зазначені у Договорі страхування будинки і споруди, приміщення у цих будинках або спорудах або земельні ділянки (території виробничих комплексів, підприємств, організацій тощо), інше майно.

8.5. Якщо застраховане майно вилучається з цієї території/місця, страховий захист цього майна припиняється, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.6. Якщо після вилучення майно повертається на територію/місце, вказану в Договорі страхування, то страховий захист цього майна відновлюється без зміни строку дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

9. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

9.1. Страхувальник має право:

9.1.1. при укладанні Договору страхування призначити Вигодонабувача, а також замінювати його до настання страхового випадку;

9.1.2. ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування;

9.1.3. ініціювати внесення змін до умов Договору страхування;

9.1.4. при настанні страхового випадку отримати страхову виплату згідно з умовами Договору страхування;

9.1.5. збільшити страхову суму до початкової, у разі отримання страхового відшкодування, за умови доплати додаткової страхової премії, за згодою із Страховиком;

9.1.6. у випадку втрати Договору страхування в період його дії звернутись до Страховика з письмовою заявою і отримати дублікат (копію). З моменту видачі дублікату втрачений екземпляр (оригінал) Договору вважається недійсним;

9.1.7. дотримуватися дій Страхувальника при настанні страхової події, що передбачені Договором страхування.

9.2. Страхувальник зобов'язаний:

9.2.1. своєчасно вносити страхові платежі;

9.2.2. при укладанні Договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі Страхувальнику обставини, які мають істотне значення для визначення ймовірності настання страхового випадку і розміру можливих збитків у разі його настання;

9.2.3. повідомити Страховика про інші діючі Договори страхування щодо предмету Договору страхування;

9.2.4. дотримуватись інструкцій по зберіганню, експлуатації, обслуговуванню застрахованого майна, а також використовувати це майно тільки за прямим призначенням;

9.2.5. вести облік застрахованого майна, зберігати копії бухгалтерських документів окремо (з

метою мінімізації ризику їх знищення разом із застрахованим майном), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

9.2.6. повідомити Страховика про зміни, які він збирається внести до умов Договору страхування;

9.2.7. письмово повідомити Страховика протягом 2 (двох) робочих днів про зміни, що істотно впливають на ступінь ризику настання страхового випадку, що сталися після укладання Договору страхування;

9.2.8. у разі збільшення ризику ініціювати внесення відповідних змін до Договору страхування та сплатити належну частину страхової премії;

9.2.9. письмово повідомити Страховика про зміну місцезнаходження та/або адреси, банківських реквізитів, реорганізації чи ліквідації Страхувальника протягом 10 (десяти) робочих днів з дня, коли ці зміни стали відомі Страхувальнику із зазначенням нових;

9.2.10. повідомити Страховика про настання страхової події протягом 2 (двох) робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором страхування;

9.2.11. надати Страховику документи, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків;

9.2.12. надати Страховику застраховане майно для огляду у будь-який час дії Договору страхування, а також після усунення пошкоджень, що були до початку дії Договору страхування чи протягом його дії;

9.2.13. здійснити всі можливі дії для реалізації Страховиком права вимоги до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

9.3. Умовами Договору страхування можуть бути визначені інші права та обов'язки Страхувальника.

9.4. Страховик має право:

9.4.1. запитувати у Страхувальника будь-яку інформацію, яка має відношення до предмету Договору страхування;

9.4.2. вимагати внесення змін до умов Договору страхування або сплати Страхувальником додаткового страхового платежу відповідно до збільшення ризику, в разі отримання інформації від Страхувальника про обставини, які стали причиною збільшення ризику;

9.4.3. ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування;

9.4.4. ініціювати внесення змін до Договору страхування;

9.4.5. самостійно з'ясувати причини і обставини настання страхового випадку, а також визначати розміри збитків;

9.4.6. при наявності сумнівів у правомірності Страхувальника/ Вигодонабувача на отримання страхового відшкодування, відстрочити його виплату до підтвердження або спростування цих відомостей відповідними компетентними органами;

9.4.7. у разі, якщо з приводу страхової події провадяться розслідування органами МВС або розглядається справа у суді, відстрочити строк прийняття рішення про виплату страхового відшкодування до закінчення такого розслідування або винесення судового рішення;

9.4.8. відмовити у страховій виплаті відповідно до Договору страхування, цих Правил та чинного законодавства України;

9.4.9. вимагати від Страхувальника або іншої особи повернення отриманої страхової виплати, якщо після здійснення страхової виплати з'ясується, що Страхувальник або інша особа, що її одержала, не мали на це права.

9.5. Страховик зобов'язаний:

9.5.1. ознайомити Страхувальника з умовами страхування та цими Правилами;

9.5.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної страхової виплати;

9.5.3. при настанні страхового випадку здійснити страхову виплату у строк, передбачений Договором страхування. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхової виплати шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається Договором страхування;

9.5.4. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

9.5.5. за заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, переукласти з ним Договір страхування;

9.5.6. тримати у таємниці відомості про Страхувальника, його майновий стан, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

9.6. Умовами Договору страхування можуть бути визначені інші права та обов'язки Страховика.

10. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОЇ ПОДІЇ

10.1. При настанні страхової події Страхувальник зобов'язаний:

10.1.1. вжити всі можливі заходи для зменшення збитків та рятування застрахованого майна у тому числі рекомендовані Страховиком;

10.1.2. негайно, але не пізніше 2 (двох) робочих днів з моменту настання страхової події повідомити відповідні компетентні органи чи служби;

10.1.3. протягом 2 (двох) робочих днів з моменту настання страхової події письмово повідомити про це Страховика;

10.1.4. надати Страховику можливість проводити огляд або обстеження пошкодженого майна, розслідувати причини та розмір збитків, брати участь у заходах по зменшенню збитків та рятуванню застрахованого майна;

10.1.5. подати письмову заяву на виплату страхового відшкодування із зазначенням причин і обставин виникнення збитку;

10.1.6. надати Страховику всі необхідні документи, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків;

10.1.7. на вимогу Страховика письмово повідомити йому всю інформацію, необхідну для визначення причин та обставин пошкодження, знищення або втрати застрахованого майна та розміру збитків;

10.1.8. надати Страховику опис пошкодженого, знищеного або втраченого майна. Ці описи повинні надаватись в узгоджені зі Страховиком строки;

10.1.9. зберігати пошкоджене майно в тому вигляді, в якому воно знаходилося після страхової події. Змінювати картину місця події можливо тільки тоді, коли це необхідно з точки зору безпеки та /або для зменшення розміру збитків;

10.1.10. передати Страховику всі документи та вжити заходи для забезпечення здійснення Страховиком права вимоги до особи, відповідальної за завдані збитки;

10.1.11. без погодження зі Страховиком не розпочинати ремонтно-відновлювальні роботи та вчиняти будь-які інші дії, пов'язані із застрахованим майном, що пошкоджене внаслідок настання страхового випадку.

11. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. Перелік документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків:

11.1.1. заява/ повідомлення про страхову подію;

11.1.2. заява на виплату страхового відшкодування;

11.1.3. висновок про страховий випадок, складений експертною комісією, що складається із працівників Страхувальника та інших залучених ним компетентних осіб, який містить причини й обставини страхового випадку;

11.1.4. довідки/ висновки компетентних органів;

11.1.5. кошторис на відновлення, калькуляція збитків;

11.1.6. відповідні бухгалтерські документи (виписки з інвентарних книг, рахунки і накладні, виписки з книг складського обліку та ін.);

11.1.7. документи, що підтверджують витрати на ремонт або відновлення застрахованого майна;

11.1.8. копія Договору страхування;

11.1.9. інші документи, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків,

що мотивовано вимагаються Страховиком.

11.2. Конкретний перелік документів, відповідно до п 11.1. цих Правил, на підставі яких здійснюється виплата страхового відшкодування, визначається Страховиком при з'ясуванні причин, обставин страхової події та розміру збитків.

12. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПОРЯДОК І УМОВИ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

12.1. Розмір страхового відшкодування визначається Страховиком на підставі документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків, з урахуванням конкретних умов Договору страхування.

12.2. Розмір збитків визначається:

12.2.1. при повному знищенні або конструктивному знищенні, або втраті майна - у розмірі його дійсної вартості за вирахуванням залишків, придатних для подальшого використання;

12.2.2. при пошкодженні майна - у розмірі витрат на його відновлення.

12.3. Витрати на відновлення містять:

12.3.1. витрати на матеріали та запасні частини, необхідні для відновлення;

12.3.2. витрати на доставку матеріалів до місця ремонту та інші витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до стану, в якому воно перебувало безпосередньо перед настанням страхового випадку;

12.3.3. витрати на оплату робіт по відновленню.

12.4. У тому випадку, коли при ремонті (відновленні) застрахованого майна будуть виявлені приховані дефекти, викликані страховим випадком, то, для отримання страхового відшкодування за такі пошкодження, Страховальник зобов'язаний звернутися до Страховика в процесі ремонту з відповідною заявою.

12.5. Витрати на відновлення визначаються за вирахуванням вартості зносу матеріалів, що замінюються у процесі відновлення (ремонт), та запасних частин, якщо це передбачено Договором страхування.

12.6. Якщо здійснюється заміна пошкоджених частин, не зважаючи на те, що був можливий їх ремонт без загрози безпеки експлуатації застрахованого майна, Страховик відшкодовує Страховальникові вартість ремонту цих частин, але не вище вартості їх заміни.

12.7. У витрати на відновлення не включаються:

12.7.1.1. витрати, пов'язані зі зміною та/або поліпшенням застрахованого майна;

12.7.1.2. витрати, на тимчасовий (допоміжний) ремонт або тимчасове (допоміжне) відновлення;

12.7.1.3. витрати по перероблюванню устаткування та обладнання, його профілактичному ремонту та обслуговуванню;

12.7.1.4. інші витрати, здійснені незалежно від страхового випадку та не пов'язані з ним.

12.8. Договором страхування можуть бути визначені особливості визначення страхового відшкодування залежно від застрахованого майна та інших умов його страхування.

12.9. Непрямі збитки відшкодовуються, якщо це передбачено умовами Договору страхування. Розмір страхового відшкодування по непрямим збитках визначається на умовах, передбачених Договором страхування.

12.10. Кожна із Сторін має право вимагати проведення незалежної експертизи щодо визначення розміру збитків. Експертиза проводиться за рахунок Сторони, що вимагає її проведення.

12.11. Якщо втрачене в результаті страхового випадку майно:

12.11.1. повернуто Страховальнику в непошкодженому стані до виплати страхового відшкодування, страхове відшкодування не виплачується;

12.11.2. повернуто Страховальнику в непошкодженому стані після виплати страхового відшкодування, то Страховальник зобов'язаний повернути Страховику отриману від нього суму страхового відшкодування;

12.11.3. повернуто Страховальнику у пошкодженому стані, то Страховик виплачує страхове відшкодування відповідно до положень Правил.

12.12. Якщо цінні папери, ошадні книжки або аналогічні їм документи втрачені внаслідок

страхового випадку, анулюються або відновлюються установами, що їх видали, в установленому порядку, то майно, вказане вище, вважається повернутим, а взаємовідносини Страхувальника і Страховика регулюються у тому ж порядку, що й при поверненні втраченого майна.

12.13. При визначенні розміру страхового відшкодування обов'язково враховується розмір франшизи, що передбачена Договором страхування.

12.14. Виплата страхового відшкодування проводиться Страховиком згідно з Договором страхування на підставі заяви Страхувальника (або його правонаступника, або Вигодонабувача) і страхового акта, який складається Страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначається Страховиком.

12.15. Виплата страхового відшкодування проводиться, за вибором Страхувальника, одним із нижчезазначених способів, або їх поєднанням:

12.15.1. шляхом виплати грошових коштів особам, які, згідно з Договором страхування, мають право на отримання страхового відшкодування;

12.15.2. шляхом оплати іншим особам (магазину або підприємству тощо) вартості запасних частин, матеріалів, робіт, необхідних для відновлення або ремонту майна після настання страхового випадку або придбання нового майна. Для цього Страхувальник або Вигодонабувач зобов'язаний надати Страховику відповідну письмову заяву.

12.16. Якщо страхова сума у Договорі страхування становила визначену частку (відсоток) від його вартості, то розмір страхового відшкодування визначається Страховиком у тій пропорції до суми збитків, у якій страхова сума відноситься з вартістю застрахованого майна.

12.17. Якщо на дату прийняття Страховиком рішення про виплату страхового відшкодування страхова премія була сплачена не повністю (у разі сплати її частинами), Страховик може визначати розмір страхового відшкодування за вирахуванням несплаченої частини страхової премії або пропорційно до сплаченої страхової премії, або на інших умовах передбачених Договором страхування.

12.18. Страхове відшкодування зменшується на будь-які суми, що отримані Страхувальником за страховим випадком від інших осіб, як юридичних, так і фізичних (включаючи винних у настанні страхового випадку, охоронні структури тощо).

12.19. У разі виплати страхового відшкодування у розмірі страхової суми Страховик набуває право власності на застраховане майно, або його частину, що залишилася після страхового випадку.

12.20. Після виплати страхового відшкодування страхова сума може зменшуватися на величину виплаченого страхового відшкодування. При цьому, якщо Страхувальник не відновив страхову суму до початкової (зазначеної у Договорі страхування при його укладанні), шляхом сплати додаткової страхової премії, Страховик, при настанні наступних страхових випадків, відшкодовує Страхувальнику (або Вигодонабувачу) частину заподіяного йому збитку пропорційно відношенню страхової суми, встановленої на момент страхування за вирахуванням вже виплачених сум страхового відшкодування, до дійсної вартості застрахованого майна.

12.21. Загальна сума виплат страхового відшкодування по одному або декількох страхових випадках, що сталися в період дії Договору страхування, не може перевищувати страхову суму, встановлену у Договорі страхування.

12.22. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком згідно з Договором страхування на підставі заяви на страхове відшкодування та страхового акта, після отримання всіх документів, що підтверджують настання страхового випадку.

12.23. Страховий акт складається Страховиком або уповноваженою ним особою. В разі необхідності Страховик може робити запити про відомості, пов'язані із страховим випадком до правоохоронних органів, інших установ та організацій, що володіють інформацією про обставини страхового випадку, а також самостійно з'ясувати причини та обставини страхового випадку.

12.24. Днем здійснення страхового відшкодування вважається день списання коштів з поточного рахунку Страховика або видачі готівки, якщо інше не передбачено Договором

страхування.

13. ТЕРМІН ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ АБО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Рішення про виплату страхового відшкодування приймається протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання всіх необхідних документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків, якщо інший термін не передбачено Договором страхування.

13.2. Прийняття рішення про виплату страхового відшкодування оформлюється страховим актом.

13.3. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття рішення про виплату, якщо інший термін не передбачено Договором страхування.

13.4. Рішення про відмову у виплаті Страховик приймає протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання всіх документів щодо страхової події та протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення, письмово повідомляє Страхувальника з обґрунтуванням причин відмови.

13.5. Підставами для відмови у виплаті страхового відшкодування є:

13.5.1. вчинення Страхувальником-громадянином або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, який привів до страхового випадку;

13.5.2. навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

13.5.3. несвоєчасне повідомлення Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір страхування про настання страхового випадку без поважних на це причин;

13.5.4. невиконання Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір страхування, своїх обов'язків по Договору страхування та згідно з цими Правилами;

13.5.5. подання Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір страхування, свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку;

13.5.6. отримання Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір страхування, повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні;

13.5.7. створення Страхувальником або особою, на користь якої укладено Договір страхування, перешкоди Страховикові у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

13.5.8. знищення, пошкодження або втрата застрахованого майна у випадках визначених у Договорі страхування як виключення із страхових випадків;

13.5.9. інші випадки, передбачені законодавством України.

13.6. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування, якщо це не суперечить законодавству України.

13.7. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником у судовому порядку.

14. ВНЕСЕННЯ ЗМІН У ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

14.1. Зміна умов Договору страхування здійснюється за згодою Страхувальника та Страховика на підставі Заяви однієї із Сторін протягом 10 (десяти) робочих днів з моменту одержання Заяви другою Стороною та оформлюється письмово.

14.2. Якщо будь-яка зі Сторін не згодна із внесенням змін у Договір страхування, протягом 10 (десяти) робочих днів вирішується питання про дію Договору страхування на попередніх умовах або про припинення його дії (розірвання).

14.3. З моменту отримання Заяви однією Стороною до моменту прийняття рішення Договір

продовжує діяти на попередніх умовах.

14.4. Договір може бути змінено за рішенням суду на вимогу однієї із Сторін Договору страхування у разі істотного порушення Договору страхування другою Стороною та в інших випадках встановлених Договором страхування або законом.

14.5. У разі істотної зміни обставин, якими Сторони керувалися при укладанні Договору страхування, Договір страхування може бути змінений за згодою Сторін, якщо інше не встановлено Договором страхування або не впливає із суті Договору.

15. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

15.1. Дія Договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

15.1.1. закінчення терміну дії;

15.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

15.1.3. несплати Страхувальником страхового платежу у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 робочих днів із дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

15.1.4. ліквідації Страхувальника - юридичної особи або смерті Страхувальника - громадянина чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених Законом України "Про страхування";

15.1.5. ліквідації Страховика в порядку, встановленому законодавством України;

15.1.6. прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;

15.1.7. в інших випадках, передбачених законодавством України.

15.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

15.3. Про намір достроково припинити дію Договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

15.4. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

15.5. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

15.6. При достроковому припиненні Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі.

15.7. Якщо вимога Страховика зумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає Страхувальнику страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору страхування з вирахуванням витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

15.8. Договір страхування може бути поновлено, якщо його дію було припинено внаслідок несплати Страхувальником чергової частини страхової премії. Строк дії Договору при цьому не продовжується. Страховик не несе відповідальності за Договором страхування у період з моменту його припинення до моменту його поновлення.

15.9. Остаточний розрахунок між Сторонами, у разі дострокового припинення дії Договору, здійснюється після врегулювання всіх заявлених Страхувальником страхових подій (здійснення страхових виплат або прийняття рішень про відмову у виплаті).

16. ПРАВО ВИМОГИ

16.1. До Страховика, що виплатив страхове відшкодування, переходить у межах виплаченої суми страхового відшкодування право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування має до особи, відповідальної за завдані збитки.

16.2. У випадку отримання Страхувальником (іншою особою, що має на це законні підстави) відшкодування збитків завданих страховим випадком від особи, відповідальної за заподіяні збитки, він зобов'язаний протягом 10 (десяти) робочих днів повернути Страховику отримане страхове відшкодування. Якщо збитки відшкодовано частково і відшкодована сума менша від належного до виплати страхового відшкодування, то страхове відшкодування виплачується враховуючи суми, отримані Страхувальником від особи, відповідальної за завдані збитки.

16.3. Страхувальник (особа, що одержала страхове відшкодування) зобов'язаний повернути Страховику сплачене страхове відшкодування (або відповідну його частину), якщо протягом передбачених законодавством строків позовної давності виявиться така обставина, яка повністю або частково позбавляє Страхувальника права на отримання страхового відшкодування.

17. ПОДВІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

17.1. Страхувальник зобов'язаний письмово повідомити Страховика про всі інші діючі Договори страхування майна, або які він має намір укласти. При цьому, він повинен вказати назви інших страховиків, предмет договору страхування, страхові випадки, розміри страхових сум, номери договорів страхування (страхових полісів) та терміни їх дії.

17.2. У випадку наявності інших Договорів страхування застрахованого майна, розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, визначається як відношення суми збитків, що підлягають відшкодуванню за Договором страхування, до суми всіх страхових сум за укладеними договорами страхування, з урахуванням конкретних умов Договору страхування.

17.3. Сумарне страхове відшкодування, що виплачується усіма Страховками, не повинне перевищувати фактичних збитків, понесених Страхувальником та підтверджених відповідними документами.

18. ФОРС-МАЖОР

18.1. Сторони Договору страхування звільняються від відповідальності за невиконання (повне або часткове) зобов'язань за Договором страхування у разі безпосереднього впливу на можливість виконання зобов'язань дії непереборної сили (форс-мажорних обставин).

18.2. Форс-мажорними обставинами вважаються:

18.2.1. війна, вторгнення, ворожі дії інших держав (з оголошенням війни або без);

18.2.2. громадянська війна, бунт, повстання, революції, встановлення військової або узурпаторської влади, громадські безладдя, введення військового стану;

18.2.3. конфіскація, націоналізація, вилучення, знищення або пошкодження майна за наказом чи рішенням уряду або інших органів державної влади;

18.2.4. блокада, ембарго, валютні обмеження, інші дії органів державної влади, що унеможливають виконання договірних зобов'язань;

18.2.5. застосування ядерної зброї, радіоактивне забруднення;

18.2.6. стихійні лиха на місці виконання зобов'язань;

18.2.7. інші незалежні від волевиявлення сторін події.

18.3. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання зобов'язань за Договором страхування на час дії форс-мажорних обставин.

18.4. Сторона, яка не виконала зобов'язання через дію форс-мажорних обставин, повинна довести, що форс-мажорні обставини дійсно мали місце та що невиконання зобов'язань було наслідком форс-мажорних обставин і, що ця сторона не могла прийняти їх до уваги при укладанні Договору страхування, уникнути впливу форс-мажорних обставин, їх наслідків.

18.5. Сторона, яка не може виконати зобов'язання через дію форс-мажорних обставин, зобов'язана повідомити іншу, протягом 5 (п'яти) днів, з моменту їх настання, а при неможливості дотримання цього строку, при першій можливості, з подальшим письмовим повідомленням протягом 3 (трьох) днів. Якщо не було вчасно зроблено повідомлення про вплив форс-мажорних обставин на виконання зобов'язань, то Сторона, яка їх не виконала втрачає право посилаючись на дію форс-мажорних обставин.

18.6. Сторона, яка не виконала зобов'язань, по закінченні дії форс-мажорних обставин повинна повідомити про це іншу сторону Договору страхування.

19. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

19.1. Спори за Договором страхування між Страхувальником та Страховиком вирішуються шляхом переговорів.

19.2. Якщо Сторони під час переговорів не дійшли згоди, вирішення спорів здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством України.

**ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА, ЩО Є ПРЕДМЕТОМ ЗАСТАВИ
(до п.2.3.1. Правил)**

1. Страховик укладає Договори страхування майна, що є предметом застави (далі - Договір страхування), на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. Страхувальником відповідно до цих Додаткових умов може бути будь-яка дієздатна фізична чи юридична особа, яка несе ризик випадкової загибелі майна.
3. Відповідно до цих Додаткових умов, застрахованим може бути будь-яке майно, що може бути предметом застави відповідно до чинного законодавства України.
4. Договір страхування майна, що є предметом застави укладається на час дії договору застави, якщо інше не передбачено Договором страхування.
5. Страхова сума може встановлюватися також в межах оціночної вартості.
6. Якщо, при страхуванні майна застави, Страхувальником є заставодавець, то Вигодонабувачем - заставодержатель.
7. **Страховик та Страхувальник** мають право, якщо інше не передбачено Договором страхування:
 - 7.1. ініціювати внесення змін до умов Договору страхування за згодою Вигодонабувача;
 - 7.2. ініціювати дострокове припинення дії Договору страхування за умови письмового повідомлення Вигодонабувача за 30 календарних днів до дати припинення дії Договору страхування.
8. **Страхувальник зобов'язаний**, якщо інше не передбачено Договором страхування:
 - 8.1. повідомити Вигодонабувача про знищення або пошкодження застрахованого майна протягом 2 (двох) робочих днів з дня знищення або пошкодження застрахованого майна;
 - 8.2. надати Вигодонабувачу копію страхового акту;
 - 8.3. повідомити Вигодонабувача про відмову у виплаті страхового відшкодування протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання такого повідомлення від Страховика;
 - 8.4. письмово повідомити Страховика про зміни та доповнення, що сторони вносять або мають намір внести до договору застави;
9. **Страховик зобов'язаний**, якщо інше не передбачено Договором страхування:
 - 9.1. повідомити Вигодонабувача про несплату Страхувальником страхової премії або чергової її частини.
10. **Вигодонабувач має право** на отримання частини страхового відшкодування, що відповідає сумі невиконаних Страхувальником перед Вигодонабувачем зобов'язань, підтверджених відповідними документами, на дату настання страхового випадку.
11. Інші умови страхування майна, що є предметом застави, визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

**ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА, ЩО Є ПРЕДМЕТОМ ЛІЗИНГУ
(до п.2.3.2. Правил)**

1. Страховик укладає Договори страхування майна, що є предметом лізингу, на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. Відповідно до цих Додаткових умов, застрахованим може бути будь-яке майно, що може бути предметом договору лізингу згідно з чинним законодавством України.
3. На страхування приймається майно, що перебуває в робочому стані. Таким, що перебуває в робочому стані, вважається майно, монтаж якого цілком завершений та у повній мірі підготовлене до експлуатації після пусконаладжувальних робіт та випробувань.
4. Якщо застраховане майно одного разу було приведено в робочий стан, то дія страхового захисту стосовно такого майна не призупиняється, якщо воно згодом тимчасово виводиться з робочого стану для проведення технічного обслуговування, ремонту, перебирання, чищення або тимчасово ставиться на консервацію. Страховий захист продовжує діяти також і в тому випадку, якщо в зв'язку з проведенням робіт, зазначених у цьому пункті, застраховане майно

демонтуюється, монтується знову, транспортується в межах місця страхування або піддається випробуванням.

5. Договір страхування стосовно майна, що є предметом лізингу укладається на час дії договору лізингу, якщо інший строк не передбачений Договором страхування.

6. Страхова сума встановлюється в межах вартості майна відповідно до договору лізингу. Страхова сума може включати витрати на перевезення і монтаж, а також будь-які можливі збори і мита, що включаються у вартість майна, що є предметом лізингу.

7. Інші умови страхування майна, що є об'єктом лізингу визначаються в Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 3

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ ВІД ПОЛОМОК (до п. 2.3.3. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування машин і обладнання від поломок згідно з цими Додатковими умовами та іншими умовами цих Правил.

2. Додаткове обладнання, запасні частини, вузли й агрегати машин вважаються застрахованими тільки у тому випадку, якщо це передбачено Договором страхування і для них вказані окремі страхові суми.

3. Відповідно до цих Додаткових умов страховий захист надається тільки відносно тих машин і обладнання, що знаходяться в робочому стані під постійним технічним наглядом.

3.1. Такими, що знаходяться в робочому стані, вважаються ті машини й обладнання, монтаж яких цілком завершений і які, після пуско-налагоджувальних робіт і випробувань, цілком підготовлені до експлуатації.

4. Якщо застраховане майно приведенне в робочий стан, то дія страхового захисту по відношенню до такого майна не припиняється на час тимчасового виведення з робочого стану для проведення технічного обслуговування, ремонту, перебирання, чищення або тимчасово ставиться на консервацію. Страховий захист також діє і в тому випадку, коли в зв'язку з проведенням робіт, вказаних вище, застраховане майно демонтується, монтується знову, транспортується в межах місця страхування або піддається випробуванням.

5. За цими Додатковими умовами застрахованими можуть бути:

5.1. машини, верстати й інше механічне обладнання. Вміст, деталі цього обладнання вважаються застрахованими разом із обладнанням, якщо інше не передбачено Договором страхування;

5.2. фундаменти застрахованих машин, верстатів і обладнання;

5.3. запасні частини, вузли й агрегати до застрахованих машин, верстатів і обладнання.

6. Страховик відшкодовує збитки за знищення або пошкодження, якщо це передбачено Договором страхування:

6.1. інструментів: свердла, дрилі, різці, ударні інструменти, фрези, ножі, матриці, штампи, кліше, полотна пилок і т.ін.;

6.2. частин, деталей і предметів, що швидко зношуються: стрічки конвеєрів і транспортери, троси, валки, ланцюги, фільтри, прокладки, ремені, щітки, шланги, гусениці, вироби із скла, порцеляни, тканини і т.ін.;

6.3. матеріалів, що витрачаються в процесі виробництва: пальне, хімікалії, фільтрувальні, охолоджуючі, ті, що чистять, і мастильні матеріали;

6.4. вогнетривких матеріалів, кладки печей, топок і інших камер, в яких відбувається згоряння;

6.5. каталізаторів.

7. Збитки, визначені в п. 6 цих Додаткових умов, підлягають відшкодуванню тільки у разі їх знищення або пошкодження разом з машинами і обладнанням.

8. Страховим випадком є знищення або пошкодження майна внаслідок:

8.1. випадків передбачених п. п. 3.2.1.-3.2.9. цих Правил.

8.2. похибок в експлуатації або обслуговуванні машин і обладнання, необережності обслуговуючого персоналу;

- 8.3. дефектів матеріалів, похибок у конструкції, виготовленні або монтажі машин і обладнання;
 - 8.4. недостачі води в парових котлах або будь-якої рідини в інших, подібних до них устаткуваннях;
 - 8.5. впливу електричного струму (короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги в електромережі й інших аналогічних причин, включаючи збитки, що настали внаслідок загоряння або згоряння електроустаткування);
 - 8.6. перевантаження, перегріву, вібрації, розладу, заклинювання, засмічення сторонніми предметами, дії відцентрової сили або перевантаження матеріалу;
 - 8.7. розривів тросів і ланцюгів, падіння застрахованих предметів, їх удару об інші предмети та інші механічні пошкодження;
 - 8.8. виходу з ладу вимірювальних приладів, контрольних систем і систем безпеки;
 - 8.9. наднизького або надвисокого тиску.
- 9. Не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок:**
- 9.1. дефектів машин і обладнання, що мали місце на момент укладання Договору страхування та були відомі Страхувальнику або його представникам на цей момент;
 - 9.2. тривалої експлуатації застрахованого майна, поступового впливу температурних, механічних, атмосферних умов його експлуатації, надмірного утворення іржі, накипу, шламу або інших відкладень. Проте, якщо в результаті цього пошкоджено сусіднє застраховане обладнання, машини або їхні частини, то відшкодування щодо них підлягає виплаті відповідно до цих Додаткових умов;
 - 9.3. експериментальних або дослідних випробувань, робіт;
 - 9.4. зносу і поступових змін машин і обладнання під впливом механічних, атмосферних або температурних факторів;
 - 9.5. помилок та недоліків, за які несуть відповідальність треті особи по договорах постачання, гарантії якості машин і обладнання, підряду і ремонту, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.
- 10. Страхування не поширюється на знищення і пошкодження :**
- 10.1. тільки предметів, що підлягають періодичній заміні таких як лампи, акумулятори, свердла, різці, полотнища пил, точильні камені, прокладки, резинові шини, ремні, троси та ін. (без знищення або пошкодження машин та обладнання);
 - 10.2. паливно-мастильних матеріалів, хімікатів, охолоджувальних рідин та інших допоміжних матеріалів;
 - 10.3. продукції, що виробляється, обробляється Страхувальником.
11. Інші умови страхування машин і обладнання від поломок визначаються в Договорі страхування згідно з цими Правилами.

Додаток 4

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОБЛАДНАННЯ

(до п. 2.3.4. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування електронного обладнання згідно з цими Додатковими умовами та іншими умовами цих Правил.
2. **За цими Додатковими умовами застрахованим може бути:**
 - 2.1. електронне обладнання: обчислювальна, телекомунікаційна, копіювальна, розмножувальна техніка і т. ін.;
 - 2.2. точна механіка й оптика: вимірювальні прилади, фото-, кіно- і відеотехніка і т. ін.;
 - 2.3. запасні частини до застрахованого обладнання.
3. **Можуть бути застраховані, якщо це передбачено Договором страхування:**
 - 3.1. пересувне і переносне обладнання;
 - 3.2. носії інформації;
 - 3.3. зовнішня проводка, антени, щогли і т. ін.;
 - 3.4. підземні кабелі.
4. Можуть бути також застраховані додаткові витрати на оплату: термінових відновлюваних

робіт, термінової доставки частин і матеріалів, необхідних для відновлюваних робіт, рятуння застрахованого майна, витрат по розчищенню території від уламків.

5. На страхування не приймаються:

5.1. майно, що підлягає періодичній заміні: стрічки, плівки, папір, картриджі, кліше та інше майно, що підлягає періодичній заміні;

5.2. майно, що має високий ступінь зносу: лампи накаливання, джерела випромінювання, запобіжники, фільтри, прокладки, ремені та інше майно, що має високий ступінь зносу;

5.3. матеріали, що витрачаються в процесі виробництва: хімікалії, фільтрувальні, охолоджуючі, очисні і мастильні матеріали.

6. У випадку знищення й пошкодження майна, вказаного в п. 5. цих Додаткових умов, відшкодування виплачується за умови, якщо це майно знищено в результаті страхового випадку, який спричинив знищення або пошкодження іншого застрахованого майна, що знаходиться у технологічному зв'язку.

7. Додаткове обладнання, запасні частини і вузли, або їхні запаси на складі вважаються застрахованими тільки в тому випадку, якщо це передбачено Договором страхування і для них вказані відповідні страхові суми.

8. Страховий захист за Договором страхування надається тільки відносно того обладнання, що знаходиться в робочому стані, на гарантійному або технічному обслуговуванні.

8.1. Таким, що знаходиться в робочому стані, вважається обладнання, монтаж і встановлення якого повністю завершено після пусконаладжувальних робіт і випробувань, та яке підготовлене до експлуатації.

9. Якщо застраховане обладнання одного разу було приведено до робочого стану, то дія страхового захисту по відношенню до такого обладнання не припиняється, якщо воно згодом тимчасово виводиться з робочого стану для проведення технічного обслуговування, ремонту, перебирання, чищення або тимчасово ставиться на консервацію. Страховий захист продовжує також діяти і в тому випадку, коли в зв'язку з проведенням робіт, вказаних вище, застраховане майно демонтується, монтується знову, транспортується в межах місця страхування або піддається випробуванням.

10. Страховим випадком є знищення або пошкодження застрахованого майна внаслідок:

10.1. випадків передбачених 3.2.1. -3.2.9. цих Правил.

10.2. похибок в експлуатації або обслуговуванні застрахованого майна, необережності обслуговуючого персоналу або умисних дій третіх осіб;

10.3. впливу електричного струму: короткого замикання, різкого підвищення сили струму або перепаду напруги в електромережі, впливу індукційних струмів і інших аналогічних причин;

10.4. дефектів матеріалів, похибок у конструкції, виготовленні або монтажі застрахованого майна.

11. Якщо Договором страхування передбачено, то **підлягають відшкодуванню також збитки від знищення або пошкодження майна внаслідок:**

11.1. раптового припинення подачі електроенергії з мережі енергопостачання;

11.2. виходу з ладу систем кондиціонування повітря, включаючи шкоду, заподіяну самій системі за умови, що вона застрахована по одному Договору страхування, підтримується в робочому стані й обладнана приладами виміру температури і вологості;

11.3. використання застрахованого обладнання для проведення експериментальних або дослідницьких робіт.

12. В усіх випадках не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок:

12.1. дефектів електронного устаткування, що вже мали місце на момент укладання Договору страхування, та повинні були бути відомі Страхувальнику, за винятком випадків, коли ці дефекти були усунуті до настання страхового випадку;

12.2. впливу водяних, кислотних або інших парів, що виникають у процесі виробничої діяльності Страхувальника;

12.3. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування та інших дефектів естетичного характеру);

12.4. природного зносу або наслідків експлуатації електронного обладнання, морального старіння. Проте, якщо у результаті цього пошкоджується сусіднє застраховане обладнання, то Страховик здійснює страхове відшкодування відповідно до Договору страхування;

12.5. помилок та недоліків, за які несуть відповідальність особи по договорах постачання, ремонту або гарантії якості застрахованого обладнання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

13. Інші умови страхування електронного обладнання визначаються у Договорі страхування згідно з цими Правилами.

Додаток 5

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ СКЛЯНИХ ЕЛЕМЕНТІВ БУДИНКІВ І СПОРУД (до п. 2.3.5. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування скляних елементів будинків і споруд, включаючи внутрішні перегородки зі скла, дзеркала тощо на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **Застрахованими можуть бути** елементи будинків, споруд зі скла або склоподібних матеріалів:

- 2.1. облицювання фасадів і стін;
- 2.2. покрівлі, промислові ліхтарі зі скла і подібних матеріалів;
- 2.3. вітражі;
- 2.4. вивіски, світлові реклами;
- 2.5. суцільне скло (вітрини), гнуте скло;
- 2.6. скління дверей і вікон, скляні двері;
- 2.7. внутрішні перегородки зі скла, дзеркала;
- 2.8. інші скляні елементи будинків і споруд.

3. За згодою Сторін можуть прийматися на страхування скляні елементи, розташовані в будинках, будівництво яких не завершено або звільнених для капітального ремонту чи з інших причин на тривалий термін.

4. **Страховим випадком** є биття зазначених у Договорі страхування скляних елементів будинків, споруд внаслідок подій, визначених Договором страхування.

5. За згодою Сторін застрахованими можуть бути також витрати на:

- 5.1. тимчасову заміну розбитого скла іншим склом, фанерою тощо у випадку неможливості термінової заміни склом, аналогічним розбитому;
- 5.2. монтаж і демонтаж предметів, що перешкоджають заміні розбитого скла (жалюзі, ґрати і т. ін.);
- 5.3. оренду і монтаж риштувань, якщо вони необхідні для заміни скла на високих поверхах;
- 5.4. фарбування, розпис, гравірування, покриття плівкою або лаком, протравлення та сонцезахисну обробку скла, вставленого замість розбитого;
- 5.5. монтаж і складання світлових рекламних щитів.

6. **Страхувальник зобов'язаний** відносно застрахованих скляних елементів дотримуватися таких правила безпеки:

- 6.1. не допускати підігрівання скла за допомогою нагрівальних приладів і гарячої води;
- 6.2. опалювальні прилади, плити або світлова реклама повинні розташовуватися на відстані не менше 30 см від скла;
- 6.3. у разі передачі приміщень у володіння інших осіб, інформувати наймача про правила безпеки, вказані в 6.1. та 6.2. цього Додатку.

7. У разі порушення вищезазначених правил безпеки Страховик має право відмовити Страхувальнику у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

8. Звільнення будинку на тривалий термін (понад 30 днів) є обставиною, що підвищує ступінь ризику. Страховик має право на період звільнення будинку призупинити дію страхового захисту з письмовим повідомленням про це Страхувальника за 5 (п'ять) робочих днів до дати призупинення.

9. Не підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок:

- 9.1. переміщення (перевезення, перенесення) скла, проведення відповідних робіт по склінню;
 - 9.2. виконання робіт по встановленню рам, видаленню або демонтажу скла, деталей зі скла з віконних або дверних рам або інших місць їхнього постійного кріплення, пригвинчування або укладки скла;
 - 9.3. подряпин, задирок або розпилення фарби (випадкового або навмисного) на поверхні скла, полірування або розпису, пошкодження або опадання напилювання, затемнення або нанесення надлишкової фарби на скло, застосування зварювальних і нагрівальних апаратів;
 - 9.4. розбиття переносних дзеркал, пустотілого (дутого) скла й освітлювальної арматури усіх видів, лампочок розжарювання.
10. У разі виплати страхового відшкодування та відновлення розбитих скляних елементів, Договір страхування продовжує діяти по відношенню до скла, що було замінено без будь-якого поліпшення за умови доплати Страхувальником страхової премії по заміненому склу на строк, що залишився до кінця дії Договору страхування.
11. Інші умови страхування скляних елементів будинків, споруд визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 6

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ (до п. 2.3.6. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування товарних запасів, що розташовані на складах, у магазинах, холодильних камерах та інших, призначених для цього ємностях або приміщеннях на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. Страхування товарних запасів може здійснюватись за такими методами:
 - 2.1. по вартості на визначену дату;
 - 2.2. по узагальненій максимальній вартості;
 - 2.3. по фіксованій сумі.
3. **Страхування по вартості на визначену дату:**
 - 3.1. При укладанні Договору страхування товарних запасів на визначену дату страхова сума може встановлюватися у розмірі середньої вартості товарних запасів за певний період або у розмірі вартості товарів на дату укладання Договору страхування.
 - 3.2. Страхувальник зобов'язаний в терміни передбачені Договором страхування повідомляти Страховику дані про вартість товарів, що розташовані у місці страхування.
 - 3.3. Після закінчення дії Договору страхування страхова премія підлягає уточненню/перерахунку, в строк передбачений Договором страхування, шляхом визначення середньої вартості товарних запасів за час дії Договору страхування (сума вартостей товарів на кожен день повідомлення, ділиться на кількість таких повідомлень Страхувальником протягом строку дії Договору страхування).
 - 3.4. Якщо середня вартість товарних запасів відповідно до п. 3.3. цих Додаткових умов, перевищує страхову суму, зазначену у Договорі страхування, то Страхувальник зобов'язаний доплатити частину страхової премії, розраховану виходячи з різниці між середньою вартістю товарних запасів за час дії Договору страхування і страховою сумою, заявленою при його укладанні.
 - 3.5. Якщо середня вартість товарних запасів, відповідно до п. 3.3. цих Додаткових умов менша ніж страхова сума зазначена у Договорі страхування, то Страховик зобов'язаний повернути Страхувальнику частину страхової премії, виходячи із різниці між середньою вартістю товарних запасів за час дії Договору страхування і страховою сумою, заявленою при його укладанні, або зарахувати цю суму страхової премії у рахунок страхової премії на наступний період страхування.
 - 3.6. Якщо Страхувальник не повідомляє даних про суму запасів у визначені у Договорі страхування терміни, то страховою сумою вважається сума, що дорівнює половині страхової суми, зазначеної у Договорі страхування, відповідно до п. 3.1. цього Додатку і розглядається як ліміт відповідальності Страховика на один страховий випадок, якщо інший розмір не

передбачено Договором страхування.

3.7. При страхуванні запасів на визначену дату Страхувальник зобов'язаний сплатити авансом страхову премію, розраховану виходячи не менше ніж із 50 % від страхової суми, заявленої при укладанні Договору страхування, якщо інший розмір не передбачено Договором страхування.

3.8. При страхуванні на визначену дату Страховик має право в будь-який час перевірити відповідність даних про вартість застрахованих товарних запасів, повідомлених йому Страхувальником, фактичній наявності товарів у місці страхування та дані обліку на певну дату.

4. Страхування по узагальненій максимальній вартості:

4.1. При укладанні Договору страхування товарних запасів по максимальній вартості страхова сума може встановлюватися у розмірі узагальненої максимальної вартості товарних запасів за певний період, тобто максимальної вартості товарних запасів у місці страхування протягом попереднього періоду.

4.2. Страхувальник зобов'язаний в терміни передбачені Договором страхування повідомляти Страховику дані про вартість товарів, що розташовані у місці страхування.

4.3. Після закінчення дії Договору страхування страхова премія підлягає уточненню/перерахунку, у строк передбачений Договором страхування, шляхом визначення:

4.3.1. середньої вартості товарних запасів за час дії Договору страхування (сума вартостей товарів на кожну дату, передбачену у Договорі страхування, ділиться на кількість повідомлень Страхувальником протягом терміну дії Договору страхування);

4.3.2. визначення страхової премії розрахункової (середня вартість товарних запасів множиться на страховий тариф).

4.4. Якщо страхова премія розрахункова менша, ніж страхова премія, зазначена в Договорі страхування, то Страховик повертає Страхувальнику відповідну частину страхової премії протягом терміну передбаченого Договором страхування або зараховує цю суму премії в рахунок страхової премії на наступний період страхування.

4.5. Якщо страхова премія розрахункова більша, ніж страхова премія, зазначена в Договорі страхування, то Страхувальник зобов'язаний доплатити відповідну частину страхової премії протягом терміну, зазначеного у Договорі страхування.

4.6. Якщо Страхувальник не повідомляє даних про суму запасів у визначені у Договорі страхування терміни, то страховою сумою вважається сума, що дорівнює половині зазначеної у Договорі страхування відповідно до п. 4.1. цього Додатку страхової суми і розглядається як ліміт відповідальності Страховика на один страховий випадок, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.7. При страхуванні запасів по узагальненій максимальній вартості Страхувальник зобов'язаний сплатити авансом страхову премію, розраховану виходячи не менше ніж із 50 % від страхової суми, заявленої при укладанні Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.8. При страхуванні по узагальненій максимальній вартості Страховик має право в будь-який час перевірити відповідність даних про вартість застрахованих товарів, повідомлених йому Страхувальником, фактичній наявності товарів у місці страхування та дані обліку на певні дати.

5. Страхування по фіксованій сумі:

5.1. При страхуванні по фіксованій сумі страхова сума обмежується розміром залишку товарних запасів на дату укладання Договору страхування або визначеною Страхувальником величиною вартості товарних запасів.

5.2. При страхуванні товарів по фіксованій сумі страхова премія розраховується, виходячи з розміру цієї суми.

5.3. Страховик не несе відповідальності щодо тієї частини товарних запасів, що розташовані у місці страхування, зазначеному в Договорі страхування, вартість якої перевищує страхову суму, встановлену Договором страхування.

5.4. Якщо на момент страхового випадку вартість товарів у місці страхування була більша ніж страхова сума за Договором страхування, то Страховик здійснює виплату страхового

відшкодування, виходячи з відношення страхової суми до вартості товарних запасів на день настання страхового випадку.

5.5. Якщо на момент страхового випадку вартість товарних запасів у місці страхування була менша ніж страхова сума за Договором страхування, то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування, виходячи з розміру збитків, понесених Страхувальником.

5.6. При страхуванні товарів по фіксованій сумі перерахунок страхової премії не здійснюється.

6. Страхувальник зобов'язаний:

6.1. вести облік товарів, що зберігаються в місці страхування;

6.2. при настанні страхового випадку надати Страховику відповідні дані обліку про наявність товарів у місці страхування, зафіксовані в облікових документах дати вилучення товарів або розміщення їх на зберігання, їх найменування, кількість і вартість. Дані обліку товарів є основою для визначення страхового відшкодування. Ненадання цих даних Страхувальником дає право Страховику відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

7. Сума страхового відшкодування розраховується, виходячи з методу визначення страхової суми при укладанні Договору страхування, кількості товарів (продуктів, сировини, матеріалів тощо), що розташовані в межах місця страхування на момент настання страхового випадку, ліміту відповідальності Страховика та інших умов Договору страхування.

8. Інші умови страхування товарних запасів визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 7

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА У ХОЛОДИЛЬНИХ КАМЕРАХ

(до п. 2.3.7. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування товарів, що розташовані в холодильних установках або в камерах із "контрольованою атмосферою" на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

1.1. **Камерами з "контрольованою атмосферою"** вважаються ємності, у яких здійснюється тривале (понад один місяць) зберігання майна в умовах, у яких забезпечується не тільки постійна температура зберігання, але й інші постійні параметри повітряно-газової суміші. До них відносяться, зокрема, вологість, тиск, відмінний від звичного повітря газовий склад суміші, граничні норми пилу або інших твердих компонентів в цій суміші або інші аналогічні параметри. Ці камери повинні відчинятись для розміщення або вилучення майна, що в них зберігається, тільки за суворо визначеним графіком, який не припускає порушень режиму зберігання.

2. **За цими Додатковими умовами застрахованими можуть бути:**

2.1. заморожені, охолоджені або свіжі продукти харчування, що підлягають зберіганню в холодильних установках при визначеному для цих продуктів температурному режимі;

2.2. інші товари або продукти, що зберігаються в холодильних установках при визначеній температурі й інших параметрах спеціального режиму;

2.3. інше майно, що зберігається у камерах із "контрольованою атмосферою".

3. При страхуванні таких товарів Страхувальник зобов'язаний до укладання Договору страхування інформувати Страховика про причини, що викликають необхідність зберігання цих товарів в умовах спеціального температурного або кліматичного режиму і специфічних ризиків, пов'язаних із їхнім пошкодженням або псуванням внаслідок порушення температурного або кліматичного режиму.

4. Страховий захист відповідно до цих Додаткових умов не поширюється на саме холодильне та інше допоміжне обладнання й інвентар, а також холодоагент, що забезпечують функціонування холодильної установки.

5. **Страховими випадками** є знищення, пошкодження застрахованого майна, що сталися внаслідок поломок або пошкоджень холодильного устаткування через:

5.1. випадки передбачені п. п. 3.2.1. –3.2.9. цих Правил.

- 5.2. помилки в експлуатації або обслуговуванні машин і обладнання, необережності обслуговуючого персоналу;
- 5.3. поломки або дефекти холодильних установок та/або несправність регулюючих приладів;
- 5.4. вплив електричного струму (коротке замикання, різке підвищення сили струму або напруги в електромережі й інших аналогічних причин, включаючи збитки, що настали внаслідок загорання або згорання електроустаткування, пожежі, вибуху джерел струму);
- 5.5. перевантаження, перегрів, вібрації, розлад, заклинювання, засмічення сторонніми предметами, дії відцентрової сили або перевантаження матеріалу;
- 5.6. вихід із ладу вимірювальних приладів, контрольних систем і систем безпеки;
- 5.7. раптове припинення подачі електричного струму.
6. Страховий захист щодо застрахованого майна, що зберігається в камерах із «контрольованою атмосферою» визначається у Договорі страхування на підставі ризиків передбачених п. п. 5.1.-5.7. цих Додаткових умов.
- 7. Не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок:**
- 7.1. дефектів машин і обладнання, що мали місце на момент укладання Договору страхування та були відомі Страхувальнику або його представникам;
- 7.2. тривалої експлуатації застрахованого майна, поступового впливу температурних, механічних, атмосферних умов його експлуатації, надмірного утворення іржі, накипу, шламу або інших відкладень;
- 7.3. експериментальних або дослідних випробувань, робіт;
- 7.4. зносу і поступових змін під впливом механічних, атмосферних або температурних факторів;
- 7.5. помилок та недоліків, за які несуть відповідальність інші особи по договорах постачання, гарантії якості машин і обладнання, під'яду і ремонту, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.
- 8. Страхова виплата не здійснюється:**
- 8.1. при знищенні та/або пошкодженні тільки предметів, що підлягають періодичній заміні, таких як лампи, акумулятори, прокладки, ремені, троси тощо (без знищення або пошкодження машин та обладнання);
- 8.2. за паливно-мастильні матеріали, хімікати, охолоджувальні рідини та інші допоміжні матеріали.
9. Якщо холодильна установка, в якій зберігається застраховане майно, не належить Страхувальнику, то Страховик має право поставити однією з умов надання страхового захисту за цими Додатковими умовами, одночасне укладання Договору страхування холодильних установок від поломок.
10. Майно вважаються застрахованими тільки в тих приміщеннях (холодильних установках, камерах із "контрольованою атмосферою"), що вказані в Договорі страхування. Якщо застраховане майно вилучається з місця страхування, страховий захист припиняється, а збитки, що настали після вилучення застрахованого майна з місця страхування або до його розміщення в таких місцях, страхуванням не покриваються і відшкодуванню не підлягають.
- 11. Період очікування** - це період часу, протягом якого майно, що перебуває на зберіганні в холодильних камерах не повинно псуватись після припинення або виходу з ладу холодильних агрегатів за умови, що холодильна камера протягом цього часу залишається постійно закритою. Тривалість періоду очікування для окремих категорій застрахованого майна повинна вказуватися в заяві на страхування і у Договорі страхування.
12. Термін періоду очікування починається з моменту настання події, що може спричинити, відповідно до п. 5. цих Додаткових умов, зобов'язання Страховика виплатити страхове відшкодування.
13. Збитки, що настали протягом періоду очікування внаслідок відхилень від заданих температур зберігання, страхуванням не покриваються і відшкодуванню не підлягають за винятком випадків, коли вони були викликані:
- 13.1. попаданням у холодильну камеру холодоагенту внаслідок його витoku або викиду;
- 13.2. випадковим заморожуванням продуктів, що знаходяться на зберіганні;
- 13.3. псуванням охолоджених продуктів, що раніше досягли потрібної температури

охолодження.

13.4. Страхувальник зобов'язаний:

13.4.1. вести журнал режиму роботи кожної холодильної камери з визначенням температур охолодження в камері, а також інших необхідних даних;

13.4.2. вживати усі необхідні заходи щодо забезпечення нормальної роботи холодильної установки відповідно до інструкцій виробника, вимог інструкцій, правил експлуатації;

13.4.3. забезпечувати постійне технічне обслуговування холодильної установки, контроль за її роботою і догляд за нею з боку кваліфікованого технічного персоналу;

13.4.4. забезпечити представникам Страховика доступ до місць страхування, документів по обліку застрахованого майна, журналів режиму роботи холодильних камер з метою огляду застрахованого майна й оцінки ступеню прийнятого на страхування ризику.

14. Інші умови страхування майна у холодильних камерах визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 8

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ГОТІВКИ У КАСІ, СЕЙФАХ, БАНКОМАТАХ І В БАНКІВСЬКИХ СХОВИЩАХ (до п. 2.3.8. Правил)

1. На страхування за умовами цих Додаткових умов приймаються: готівка (казначейські квитки, банкноти, монети), цінні папери (акції, облигації, векселя й т. ін.), дорогоцінні метали в злитках та інших цінності в касі, сейфах, банкоматах і банківських сховищах на підставі цих Додаткових умов та інших умов Правил.

2. **Каса** - це ізольоване приміщення, призначене для прийому, видачі і тимчасового зберігання готівки й обладнане відповідно до вимог Національного Банку України.

3. **Банківське сховище** - це ізольоване приміщення в банках, спеціально призначене для довготривалого схову готівки у великих обсягах і цінностей, система захисту якого відповідає спеціальним вимогам, що пред'являються до об'єктів такого роду.

4. **Страховим випадком** за цими Додатковими умовами є знищення, пошкодження або втрата майна, що зазначене у п. 1 цих Додаткових умов від ризиків, зазначених у п. п. 3.2.1.-3.2.9. цих Правил.

5. Відшкодуванню підлягають збитки, заподіяні Страхувальнику в період перебування застрахованого майна у касі, сейфі або банківському сховищі.

6. **Страхові суми** встановлюються в таких розмірах:

6.1. для готівки - у межах ліміту, встановленого відповідно до чинного законодавства України або у межах погодженого ліміту відповідальності, що зазначається в Договорі страхування;

6.2. для цінних паперів й інших цінностей - у межах погодженого ліміту відповідальності, що зазначається в Договорі страхування.

7. Страхувальник зобов'язаний:

7.1. оформляти касові операції відповідно до вимог, затверджених чинними нормативно-правовими актами України;

7.2. виконувати передбачені законами, нормативними актами та Договором страхування правила охорони і зберігання цінностей;

7.3. у позаробочий час забезпечувати замикання іпломбування приміщень і сховищ, а в місцях зберігання цінностей вживати усіх заходів щодо забезпечення ступеня безпеки, передбаченої для цих місць відповідними нормативними актами.

8. При страхуванні готівки підвищенням ступеню ризику вважається:

8.1. усунення або заміна на менш надійні сховища, передбачені для цінностей або зниження ступеню надійності місць зберігання;

8.2. ремонт або переустаткування будинків і приміщень, де зберігаються застраховані цінності, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо примикають до них, або встановлення на таких будинках риштувань або підіймачів;

8.3. звільнення на тривалий термін (понад 30 днів) приміщень, що безпосередньо (зверху,

знизу або збоку) примикають до приміщення, де зберігаються застраховані цінності;

8.4. припинення господарської діяльності Страхувальника на тривалий термін (понад 30 днів);

8.5. неприйняття Страхувальником заходів щодо негайної (протягом 24 годин) заміни замків в приміщеннях і сховищах, де зберігаються застраховані цінності на рівноцінні у випадку, якщо ключі до таких замків втрачені.

9. Страхувальник зобов'язаний негайно зробити усе можливе для усунення обставин, що збільшують ризик, у разі неможливості цього - здійснити за погодженням із Страховиком додаткові заходи безпеки. У випадку невиконання Страхувальником зобов'язань, вказаних вище, Страховик має право достроково припинити дію Договору страхування або відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено умовами Договору страхування.

10. При настанні страхового випадку Страхувальник також зобов'язаний:

10.1. вжити заходів щодо охорони каси або рятування майна;

10.2. після одержання дозволу відповідних органів зробити перевірку наявності коштів і інших цінностей до початку касових операцій, склавши акт встановленої форми.

11. Розмір страхового відшкодування визначається:

11.1. При страхуванні готівки:

11.1.1. у випадку повного знищення або втрати - по номіналу на основі завіреної виписки з касової книги;

11.1.2. у випадку часткового пошкодження - в межах страхової суми (на підставі експертного висновку розрахунково-касового центру Національного Банку України про придатність банкнот для їх подальшого використання) з вирахуванням номінальної вартості банкнот, придатних до обігу, і компенсації, отриманої за здані пошкоджені та ідентифіковані банкноти. У випадках, коли експерт сховища НБУ виносить висновок про неможливість обміну пошкоджених грошових знаків, страхове відшкодування виплачується як у випадку їхнього повного знищення.

11.2. При страхуванні дорогоцінних металів та інших цінностей - на основі біржових цін або експертної оцінки.

12. Страхове відшкодування виплачується тільки в тому разі, коли на момент страхового випадку вказане у Договорі страхування майно перебувало в спеціальних сховищах: броньованих приміщеннях, сейфах, вогнетривких шафах тощо. Страховик має право вказувати в Договорі страхування тип і ступінь безпеки таких сховищ, а також висувати інші вимоги щодо забезпечення збереження майна.

13. Ці Додаткові умови страхування не поширюється на:

13.1. перевезення або транспортування готівки й інших цінностей;

13.2. наявні гроші, що зберігаються в касі, й інші цінності, що не належать Страхувальнику, якщо інше не передбачено Договором страхування;

13.3. банкноти, що втратили ознаки платоспроможності;

13.4. матеріальну відповідальність касира, пов'язану з помилками при видачі або прийнятті готівки;

13.5. зникнення (недостача) готівки.

14. Інші умови страхування готівки в касі, сейфах і банківських сховищах визначаються у Договорі страхування згідно з цими Правилами.

Додаток 9

**ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА, АНТИКВАРІАТУ ТА
ВИСТАВКОВИХ ЕКСПОНАТІВ
(до п. 2.3.9. Правил)**

1. Страховик укладає Договори страхування творів мистецтва, антикваріату та виставкових експонатів на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **На страхування приймаються** твори мистецтва (предмети живопису, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва тощо), предмети антикваріату, музейні і

виставкові експонати.

3. **Страховими випадками** є знищення або пошкодження застрахованого майна від ризиків, зазначених в п. п. 3.2.1.-3.2.9. цих Правил.

4. Страхова сума встановлюється за згодою Сторін. Розмір страхової суми не може перевищувати вартості творів мистецтва та антикваріату (далі – твори мистецтва). Для об'єктивної оцінки вартості творів мистецтв Страховик має право залучати експертів-оцінювачів. Експертами можуть виступати як визнані, так і сертифіковані експерти або експертні бюро.

5. Страхова сума може уточнюватися залежно від динаміки реальної (ринкової) вартості творів мистецтва та антикваріату.

6. Для укладання Договору страхування Страхувальник зобов'язаний надати Страховику:

6.1. перелік майна із зазначенням найменування (назви), автора роботи і вартості кожного предмета тощо;

6.2. копії договорів Страхувальника з його контрагентами (у випадку передачі творів мистецтв для демонстрації в інших експозиціях, перевезення, зберігання або для інших цілей), а також інші необхідні для укладання Договору страхування документи на вимогу Страховика.

7. **Не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок:**

7.1. наслідків будь-якого ремонту або реставрації творів мистецтв;

7.2. несприятливого впливу повітря, вологи, температури, сонячних променів, проявів "внутрішніх властивостей", тобто процесу розпаду матеріалів, які були використані при написанні картини (помутніння фарб, іржа, окислювання);

7.3. пошкодження рослинами і тваринами;

7.4. крадіжки, зникнення, підробки, підміни, присвоєння співробітниками Страхувальника або його уповноваженими представниками або їхнього сприяння таким подіям, пошкодження, заподіяного самим власником.

8. Інші умови страхування творів мистецтва та антикваріату визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 10

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ОСОБИСТОГО МАЙНА ПРАЦІВНИКІВ ТА ВІДВІДУВАЧІВ (до п. 2.3.10. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна працівників та відвідувачів на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **Застрахованим може бути** особисте майно персоналу Страхувальника, що використовується при виконанні ними своїх службових обов'язків в робочий час та майно відвідувачів Страхувальника на його території.

3. **Страховими випадками** є знищення або пошкодження особистого майна працівників Страхувальника та відвідувачів внаслідок ризиків, передбачених п. п. 3.2.1. -3.2.9. цих Правил.

4. Ліміт відповідальності Страховика по страхуванню особистого майна визначається по кожному випадку та у цілому по всіх збитках, що настали в період дії Договору страхування з розрахунку на одну особу із зазначенням максимальної кількості осіб (працівників та / або відвідувачів).

5. Інші умови страхування особистого майна працівників та відвідувачів визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 11

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ФІЗИЧНИХ ОСІБ (до п. 2.3.11. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна фізичних осіб на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. За цими Додатковими умовами можуть бути застраховані:
 - 2.1. будинки, споруди, квартири;
 - 2.2. конструктивні елементи будинків, споруд, квартир (несучі стіни, перекриття, внутрішні перегородки, фундамент, дах);
 - 2.3. інженерне обладнання (сантехнічне, системи опалення, системи водопостачання, системи електропостачання, системи газопостачання);
 - 2.4. зовнішні захисні конструкції (грати, ставні, ворота, огорожі тощо);
 - 2.5. оздоблення інтер'єру (обшивка стін і стель, облицювання плиткою, килимові покриття, шпалери, паркет, лінолеум тощо);
 - 2.6. інше стаціонарне устаткування (кондиціонери, системи сигналізації тощо);
 - 2.7. предмети домашньої обстановки і вжитку (меблі, аудіо -, відео - і телеапаратура, килимові вироби тощо).
3. Договором страхування визначається майно, на яке поширюється страховий захист.
4. За Договором страхування майна фізичних осіб, укладеним відповідно до цих Правил і цих Додаткових умов, Страховик надає страховий захист від знищення, пошкодження або втрати майна внаслідок ризиків, передбачених у п. п. 3.2.1. -3.2.9. цих Правил.
5. Відшкодуванню підлягають також збитки, які виникають внаслідок загорання або вибуху побутових електроприладів і домашньої електронної апаратури, проникнення води та інших рідин і сумішей, вогню, диму і кіптяви із сусідніх приміщень, у тому числі при гасінні пожежі, впливу вогнегасних речовин при гасінні пожежі.
- 6. Страховик не приймає на страхування:**
 - 6.1. продукти харчування;
 - 6.2. птахи та тварини, кімнатні рослини та їх насіння;
 - 6.3. несправне і непридатне до експлуатації майно;
 - 6.4. майно, що розташоване у місцях загального користування.
7. Страхова сума може встановлюватися для окремих груп майна.
8. Майно вважається застрахованим в усіх житлових і вбудованих приміщеннях за адресою, вказаною у Договорі страхування.
9. При зміні Страхувальником місця проживання переміщене в цьому зв'язку домашнє майно вважається застрахованим у новому місці проживання Страхувальника після подачі ним письмової заяви із зазначенням нової адреси, якщо ступінь ризику не збільшився. Страховий захист припиняється на час перевезення, розбирання та збирання майна.
10. Страховик не несе відповідальності за знищення або пошкодження майна внаслідок:
 - 10.1. використання майна в аварійному стані;
 - 10.2. обробки теплом, вогнем, іншого температурного впливу на застраховане майно (сушіння, готування, гаряча обробка та інший температурний вплив);
 - 10.3. здійснення (проведення) ремонтних робіт із порушення встановлених норм та правил;
 - 10.4. зберігання майна в несприятливих умовах, пошкодження грибком, цвільлю й іншими мікроорганізмами;
 - 10.5. впливу тварин, зокрема домашніх тварин, гризунів, деревних хробаків, комах, паразитів тощо;
 - 10.6. внутрішніх дефектів і поломок електропобутових приладів, оргтехніки, аудіо -, відео -, телеапаратури, порушення правил їх експлуатації;
- 11. Не підлягають відшкодуванню збитки, що настали внаслідок:**
 - 11.1. дефектів електронного устаткування, що вже мали місце на момент укладання Договору страхування, які повинні були бути відомі Страхувальнику, за винятком випадків, коли ці дефекти були усунуті до настання страхового випадку;
 - 11.2. впливу водяних, кислотних або інших парів;
 - 11.3. дефектів естетичного характеру (подряпини, відколи, плями, пошкодження фарбування та інших дефектів естетичного характеру);
 - 11.4. природного зносу або наслідків експлуатації електронного обладнання, морального старіння, якщо це не викликало знищення або пошкодження сусіднього застрахованого майна. Якщо пошкоджується сусіднє застраховане майно, то Страховик виплачує страхове відшкодування відповідно до Договору страхування;

11.5. дій осіб, що мають доступ до застрахованого майна з дозволу Страхувальника або інших осіб, що проживають із Страхувальником;

11.6. помилок та недоліків, за які несуть відповідальність особи по договорах постачання, ремонту або гарантії якості застрахованого обладнання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

12. Інші умови страхування майна фізичних осіб визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 12

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД КРАДІЖКИ ЗІ ЗЛАМОМ І ГРАБЕЖУ, РОЗБОЮ (до п.3.2.1. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від крадіжки зі зломом, грабежу та розбою на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **Страховими випадками** є знищення, пошкодження або втрата майна внаслідок:

2.1. крадіжки зі зломом;

2.2. грабежу;

2.3. розбою.

3. Відшкодуванню також підлягають збитки, від знищення і пошкодження майна, що викликані крадіжкою зі зломом, грабежем, розбоем, а також збитки, викликані спробою вчинення крадіжки зі зломом або грабежу у межах узгодженої страхової суми, якщо це передбачено Договором страхування.

4. **Крадіжка зі зломом** визнається, коли зловмисник:

4.1. проникає в застраховані приміщення/приміщення, де розташоване застраховане майно, зламуючи двері або вікна, застосовуючи ключі-оригінали, якими заволодів шляхом крадіжки зі зломом або грабежу, підроблені ключі або інші технічні засоби. Підробленими вважаються ключі, що виготовлені за дорученням або з відома осіб, що не мають права розпоряджатися оригіналами ключів. Тільки факту зникнення майна з місця страхування недостатньо для доведення факту використання підроблених ключів;

4.2. зламує в межах застрахованих приміщень/ приміщень, де розташоване застраховане майно, сховища майна або розкриває їх за допомогою підроблених ключів або інших інструментів;

4.3. вилучає застраховані предмети із закритих приміщень, куди він раніше проник звичайним шляхом і таємно залишався до їх закриття і при виході використовував засоби, що вказані в п. 4.1. цих Додаткових умов;

4.4. при вчиненні крадіжки викривається і використовує засоби, згадані в п. 4.1. цих Додаткових умов для того, щоб заволодіти вкраденим майном.

5. Страховий захист від крадіжки зі зломом надається тільки у разі, якщо особа, яка проникла в приміщення при виході залишає сліди, що можуть кваліфікуватися як докази.

6. Страховий захист від крадіжки зі зломом щодо приміщень, що використовуються крім Страхувальника ще й третіми особами, у службових чи господарських цілях, надається тільки у тому разі, якщо це передбачено у Договорі страхування.

7. **Грабежем** визнаються випадки, якщо:

7.1. до Страхувальника або осіб, що у нього працюють, застосовуються насильницькі дії у разі їхньої спроби перешкодити вилученню застрахованого майна;

7.2. Страхувальник або працюючі у нього особи під загрозою їхньому здоров'ю або життю передають або не перешкоджають передачі застрахованого майна в межах місця страхування. Якщо місцем страхування є декілька будинків або об'єктів, грабежем вважається вилучення майна в межах того будинку, у якому виникла загроза здоров'ю або життю Страхувальника або працюючих у нього осіб;

7.3. застраховане майно вилучається у Страхувальника або працюючих у нього осіб у період перебування цих осіб у безпомічному стані, якщо такий їхній стан не виявився наслідком їх злочинних або грубо необережних дій і не дозволяє їм чинити опір такому вилученню.

8. До осіб, що працюють у Страхувальника, можуть прирівнюватися члени сім'ї останнього,

котрим тимчасово була доручена турбота про застраховане майно, а також інші особи, що виконують роботи, надають послуги тощо відповідно до укладених із Страхувальником угод.

9. Не відшкодовуються збитки, що завдані внаслідок:

9.1. навмисних дій/бездіяльності осіб, які мешкають разом із Страхувальником і ведуть з ним спільне господарство, перебувають із ним в трудових відносинах, які мають намір здійснення крадіжки зі зломом або грабежу;

9.2. навмисних дій/бездіяльності осіб, які працюють у Страхувальника, за винятком випадків, коли здійснення і підготовка крадіжки зі зломом або грабіж проводилися в той час, коли доступ у застраховані приміщення або приміщення, в яких розташоване застраховане майно, для цих осіб був закритий.

10. Додатково до переліку п.9. Правил, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, страхування від крадіжки зі зломом і грабежу не поширюється на:

10.1. касові й аналогічні їм апарати до виймання із них готівки;

10.2. торгові або розмінні автомати з пристроями для прийому монет, включаючи їхній вміст;

10.3. особисті речі, готівку, цінні папери і засоби транспорту, що належать особам, які працюють у Страхувальника та/або відвідувачам.

11. Якщо Договором страхування передбачено, то підлягають відшкодуванню витрати, в розмірі встановлених лімітів:

11.1. на прибирання і розчищення приміщень після настання страхового випадку;

11.2. на усунення пошкоджень, заподіяних страховим випадком конструктивним елементам будинків і приміщень (покрівлям, стелям, стінам, підлогам і покриттям, замкам, дверним і віконним блокам, крім стекол, захисним штахетам тощо);

11.3. на заміну замків або ключів від дверей приміщень, ключі від яких були втрачені внаслідок страхового випадку.

12. Страхуванням покриваються збитки, заподіяні втратою, пошкодженням або знищенням тільки того застрахованого майна, що на момент крадіжки зі зломом або грабежу було розташоване в місці страхування (п. 13. цих Додаткових умов).

13. Місцем страхування є:

13.1. при страхуванні від крадіжки зі зломом - приміщення будинків, споруд або квартир, вказаних у Договорі страхування;

13.2. при страхуванні від грабежу - крім приміщень, вказаних у п. 13.1. цих Додаткових умов, також територія вказаних у Договорі страхування земельних ділянок або ділянок, на яких зведені застраховані будинки, якщо ці ділянки огорожені і неможливе проникнення сторонніх осіб.

14. Якщо Договором страхування передбачається страхування майна, зазначеного в п. п.4.2.1.-4.2.3. цих Правил, страхове відшкодування виплачується тільки у тому разі, якщо на момент вчинення крадіжки зі зломом або грабежу воно перебувало в спеціальних сховищах (броньованих приміщеннях, сейфах, вогнетривких шафах тощо). Страховик має право вказувати в Договорі страхування тип і ступінь безпеки таких сховищ, а також встановлювати вимоги щодо умов утримання в сховищах або в спеціальних місцях зберігання цінного майна, якщо його страхування передбачено Договором страхування.

15. Вказані в п. 10. цих Додаткових умов касові і торгові апарати не належать до числа спеціальних сховищ, зазначених у п. 14. цих Додаткових умов.

16. Додатково до положень Правил, при страхуванні від крадіжки зі зломом підвищенням ступеня ризику вважається:

16.1. усунення або заміна на менш надійні сховища, передбачені для зберігання цінного майна або зниження ступеня надійності місць зберігання;

16.2. відключення сигналізації, зняття охорони, зменшення рівня охорони;

16.3. ремонт або переустаткування застрахованих будинків і приміщень, а також ремонт будинків і споруд, що безпосередньо примикають до застрахованих/до тих, де розташоване застраховане майно, або встановлення на таких будинках риштувань або підйомників;

16.4. звільнення на тривалий термін (понад 30 днів) приміщень, що безпосередньо (згори, знизу або збоку) межують із застрахованим/з тими, де розташоване застраховане майно;

- 16.5. припинення господарської діяльності Страхувальника на тривалий (понад 30 днів) термін;
- 16.6. нездійснення Страхувальником заходів для негайної заміни замків у застрахованих приміщеннях/приміщеннях, де розташоване застраховане майно, і сховищах на рівноцінні у разі, коли ключі до таких замків раніше були втрачені;
- 16.7. використання приміщень іншими особами в службових або господарських цілях, окрім Страхувальника і працюючих у нього осіб. Страховий захист по таких випадках надається тільки за умови, якщо це обумовлено в Договорі страхування.
- 17. Страхувальник зобов'язаний:**
- 17.1. вжити заходів щодо запобігання можливого зняття зловмисниками коштів із банківських і ощадних рахунків;
- 17.2. негайно вжити усіх можливих заходів щодо усунення обставин, що підвищують ступінь ризику, а за відсутності такої можливості – вжити, за узгодженням із Страховиком, додаткові заходи безпеки;
- 17.3. виконувати передбачені нормативними документами або Договором страхування правила охорони та зберігання майна;
- 17.4. у позаробочий час забезпечувати замикання застрахованих приміщень і сховищ/приміщень, де розташоване застраховане майно, а в місцях зберігання цінностей вживати усіх заходів щодо забезпечення безпеки, передбаченої для цих місць Договором страхування та відповідними нормативними документами;
- 17.5. вести облік застрахованого майна.
18. Невиконання Страхувальником зобов'язань передбачених п. 17. цих Додаткових умов дає право Страховику відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено Договором страхування.
- 19. Додатково до вимог Правил при настанні страхового випадку Страхувальник також зобов'язаний:**
- 19.1. негайно (протягом 24 годин) повідомити про те, що сталося органи внутрішніх справ;
- 19.2. передати органам внутрішніх справ список викраденого майна.
20. У тому разі, коли Страхувальнику стане відомо місцеперебування втраченого внаслідок страхового випадку майна, він зобов'язаний негайно (протягом 1 робочого дня) повідомити про це Страховика.
21. Якщо втрачене в результаті страхового випадку майно:
- 21.1. повернуто Страхувальнику в непошкодженому стані до виплати страхового відшкодування, страхове відшкодування не виплачується;
- 21.2. повернуто Страхувальнику в непошкодженому стані після виплати страхового відшкодування, то Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику отриману від нього суму відшкодування;
- 21.3. повернуто Страхувальнику у пошкодженому стані, то Страховик виплачує страхове відшкодування відповідно до положень Правил;
- 21.4. Якщо банкноти, ощадні книжки або аналогічні їм документи втрачені внаслідок страхового випадку, анулюються або відновлюються установами, що їх видали, в установленому порядку, то майно, вказане вище, вважається повернутим, а взаємовідносини Страхувальника і Страховика регулюються у тому ж порядку, що й при поверненні втраченого майна.
22. Інші умови страхування майна від крадіжки зі зломом і грабежу визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 13

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД УМИСНОГО ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ТРЕТІМИ ОСОБАМИ (до п.3.2.2. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від умисного знищення або пошкодження третіми особами на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **Страховим випадком** є знищення або пошкодження майна внаслідок умисних дій третіх осіб.

3. За цими Додатковими умовами не відшкодовуються збитки, що виникли:

3.1. у зв'язку з крадіжкою зі зламом і грабежем, розбоєм;

3.2. внаслідок терористичного акту;

3.3. у зв'язку із страйками і масовими заворушеннями (можуть бути застраховані згідно з **Додатком 14**);

3.4. з вини Страхувальника або його працівників та інших осіб, які мають доступ або впущені зі згоди Страхувальника до застрахованого приміщення або приміщення, де розташоване застраховане майно.

4. Інші умови страхування майна від навмисного пошкодження або знищення визначаються у Договорі страхування на підставі Правил.

Додаток 14

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД РИЗИКУ СТРАЙКІВ І МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ (до п.3.2.3. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від ризику страйків і масових заворушень на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. **Страховим випадком** є знищення або пошкодження майна (у т.ч. будинків, устаткування, інструментів, сировини, матеріалів, готової продукції тощо) в результаті дій та/або бездіяльності (саботажу) страйкарів у період проведення страйків, масових заворушень.

3. Під **саботажем** розуміють свідоме невиконання або навмисно недбале виконання робітниками своїх трудових зобов'язань у період оголошеного страйку, що спричинило пошкодження або знищення застрахованого майна.

4. Під **масовими заворушеннями** розуміють протиправні дії великої кількості цивільних осіб, які навмисно і відкрито заподіюють шкоду здоров'ю інших осіб, шкоду майну і чинить активний опір представникам органів правопорядку. Ці дії можуть супроводжуватися насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовувалися як зброя.

5. **Страховик не відшкодовує** збитки завдані:

5.1. особистому майну робітників підприємства;

5.2. майну, що знаходиться в транспортних засобах, бій скла.

6. Застрахованими можуть бути також збитки, що виникли внаслідок розкрадання майна при грабежах, погромах, безпосередньо пов'язаних із масовими заворушеннями.

7. Інші умови страхування майна від ризику страйків та масових заворушень визначаються у Договорі страхування на підставі Правил.

Додаток 15

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД ВИТОКУ ВОДИ З КАНАЛІЗАЦІЙНИХ, ОПАЛЮВАЛЬНИХ, ВОДОПРОВІДНИХ СИСТЕМ І СИСТЕМ ПОЖЕЖЕГАСІННЯ (до п.3.2.4. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від пошкодження водою з каналізаційних, опалювальних, водопровідних систем і систем пожежегасіння на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. На підставі цих Додаткових умов, Страховик надає страховий захист від знищення або пошкодження майна водою в результаті її витоку з водопровідних, каналізаційних мереж і опалювальних систем, проникнення із сусідніх приміщень, раптового і не викликаного необхідністю вмикання спрацьовування системи пожежегасіння (спринклерної, дренчерної), а також збитки завдані гасінням пожежі у сусідніх приміщеннях.

3. Якщо це передбачено Договором страхування, страховий захист надається також у відношенні:

3.1. витрат на усунення раптових поломок в системах опалення, пожежегасіння, водопровідних і каналізаційних мереж, що розташовані безпосередньо в застрахованих будинках. При цьому в разі необхідності заміни труб по кожному страховому випадку відшкодовуються витрати, що не перевищують вартість заміни 5 (п'яти) погонних метрів пошкодженої ділянки труб, якщо інше не передбачено Договором страхування;

3.2. витрат на усунення збитків від раптового замерзання систем і мереж, включаючи крани, вентиля, баки, ванни, радіатори, опалювальні котли, бойлери тощо;

3.3. витрат по розморожуванню труб, батарей опалення, що розташовані в будівлі/споруді.

4. Не відшкодовуються витрати на:

4.1. ремонт або заміну, а також розморожування водопровідних, каналізаційних мереж, опалювальних або протипожежних систем, що розташовані поза застрахованими будинками і приміщеннями;

4.2. заправку теплоносієм опалювальних та інших систем.

5. Якщо Договором страхування передбачено, то підлягають відшкодуванню збитки, визначені в п. 2. цих Додаткових умов, заподіяні машинам, устаткуванню, котлам і електросиловим установкам, що використовуються для промислових і комерційних цілей, а також збитки від пошкодження майна гарячим або конденсованим паром при поломках систем, зазначених у п. 2. цих Додаткових умов.

6. Не підлягають відшкодуванню збитки, якщо інше не передбачено Договором страхування:

6.1. від втрати орендної або квартирної плати в зв'язку з пошкодженням систем, вказаних у п. 2. цих Додаткових умов;

6.2. від перерви господарської діяльності в зв'язку з пошкодженням таких систем.

7. Збитки від раптового вмикання протипожежних спринклерних, дренчерних систем не відшкодовуються, якщо вони виникли внаслідок:

7.1. високої температури, що виникла при пожежі;

7.2. ремонту або реконструкції застрахованих будинків і споруд;

7.3. монтажу, демонтажу, ремонту, зміни конструкції самих систем;

7.4. просідання ґрунту, оповзня, відсирювання.

8. Страхуванням не покриваються:

8.1. збитки від пошкодження застрахованого майна водою, якщо вони викликані причиною, не пов'язаною з будь-якою з вказаних у п. 2. цих Додаткових умов. Наприклад, при пошкодженні дощовою або талою водою, у випадку повені, підвищення рівня ґрунтових вод;

8.2. збитки від впливу холодильних установок, створених штучно низьких температур (морозу);

8.3. збитки завдані відсирюванням;

8.4. збитки, що стали наслідком природного зносу, корозії або іржавіння систем, вказаних у п. 2. цих Додаткових умов;

8.5. експлуатації систем, зазначених у п. 2 цих Додаткових умов, у аварійному стані;

8.6. збитки, заподіяні товарам на складі, якщо вони зберігаються в підвальних або інших заглиблених приміщеннях на відстані менше 20 см від поверхні підлоги, 70 см від стіни та 70 см від водопровідних труб;

8.7. збитки, що виникли до початку дії Договору страхування, але виявлені після початку його дії.

9. Страхувальник зобов'язаний:

9.1. забезпечити експлуатацію водопровідних, каналізаційних, опалювальних і протипожежних систем у застрахованих будинках і спорудах згідно з відповідною нормативною документацією, їхнє своєчасне технічне обслуговування і ремонт;

9.2. відключити і забезпечити своєчасне звільнення від води і пару систем, вказаних вище, у випадку звільнення застрахованих будинків і споруд для капітального ремонту або для інших цілей на термін більше 30 днів, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10. Інші умови страхування майна від пошкодження водою з водопровідних, каналізаційних, опалювальних, водопровідних систем і систем пожежегасіння визначаються у Договорі

страхування на підставі цих Правил.

Додаток 16

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД НАЇЗДУ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ (до п.3.2.5. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від наїзду наземних транспортних засобів на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Додаткових умов, **страховим випадком** є пошкодження або знищення застрахованого майна в результаті наїзду на нього наземних транспортних засобів, в т. ч. рейкових.
3. Під **наїздом наземних транспортних засобів** розуміють безпосередній контакт наземного транспортного засобу із застрахованими майном.
4. Страхуванням не покриваються:
 - 4.1. збитки, заподіяні майну транспортними засобами, що експлуатуються Страхувальником, його працівниками, користувачами застрахованого майна;
 - 4.2. збитки, завдані вулицям і дорогам;
 - 4.3. шкода, заподіяна транспортним засобам.
5. Інші умови страхування майна від наїзду транспортних засобів визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 17

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД ОБВАЛУ БУДИНКІВ (до п.3.2.6. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від обвалу будинків на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. За Договором страхування, укладеним відповідно до Правил і цих Додаткових умов, Страховик відшкодовує збитки, заподіяні Страхувальнику внаслідок раптового повного або часткового руйнування будинку (споруди) в результаті прихованих дефектів будівельних матеріалів і конструкцій, похибок при будівництві і/або проектуванні тощо.
3. Не відшкодовуються збитки, які виникли внаслідок обвалу будинків з таких причин, як: незадовільне обслуговування будинків і споруд, слабкі будівельні ґрунти, стихійні лиха. Не є страховим випадком обвал будинку або його конструктивних елементів у період будівництва, монтажу, ремонту чи реконструкції об'єкта.
4. Інші умови страхування майна від обвалу будинків визначаються у Договорі страхування на підставі Правил.

Додаток 18

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД ПОШКОДЖЕННЯ ДИМОМ (до п.3.2.7. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від пошкодження димом на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. **Страховим випадком** є пошкодження застрахованого майна димом.
3. Під **пошкодженням димом** розуміють безпосереднє знищення або пошкодження застрахованого майна димом (сажею, кіптявою), що раптово, непередбачено вирвався із пристроїв (плавильних печей, топків, коптилень тощо), що розташовані на території, зазначеній в Договорі страхування.
4. **Страхуванням не покриваються** збитки, що виникають внаслідок тривалого і постійного впливу диму.
5. Інші умови страхування майна від пошкодження димом визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

**ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ ВІД ВИБУХУ КОТЕЛЬНОГО
УСТАТКУВАННЯ
(до п.3.2.8. Правил)**

1. Страховик укладає Договори страхування майна від вибуху котельного обладнання відповідно до цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. За Договором страхування, укладеним згідно з Правилами та цими Додатковими умовами, Страховик приймає на страхування котельне устаткування, бойлери, газосховища, машини, апарати й інші аналогічні обладнання на випадок їхнього вибуху, а також відшкодує Страхувальнику шкоду за знищення або пошкодження застрахованого майна в результаті вибуху цього обладнання.
3. **Застрахованими можуть бути** установки й обладнання, що працюють під високим або низьким тиском, у тому числі:
 - 3.1. бойлери;
 - 3.2. парові водогрійні котли й інші резервуари;
 - 3.3. парогазотурбінні установки;
 - 3.4. турбодетандери;
 - 3.5. компресори осьового або центрального стиску;
 - 3.6. газосховища.
4. Крім того, якщо умовами страхування передбачено, то у рамках встановлених лімітів можуть бути застраховані:
 - 4.1. фундаменти обладнання, що зазначено у п. 3. цих Додаткових умов;
 - 4.2. запасні частини, вузли й агрегати до обладнання, що зазначено у п. 3. цих Додаткових умов;
 - 4.3. будь-яке інше майно, що знаходиться в тому ж місці страхування, що й застраховане обладнання та знаходиться в технологічному зв'язку з ним.
5. Страховий захист за цими Додатковими умовами надається тільки відносно обладнання, що знаходиться у робочому стані і під постійним технічним наглядом.
6. Обладнанням, що знаходиться у робочому стані, вважається таке, монтаж якого цілком завершено і що після пусконаладжувальних робіт і іспитів цілком підготовлено до експлуатації.
7. **Страховим випадком** є знищення або пошкодження застрахованого майна внаслідок вибуху парових котлів, бойлерів або інших резервуарів, що працюють під високим тиском, а також руйнування вакуумного устаткування внаслідок:
 - 7.1. похибок в експлуатації, обслуговуванні машин і устаткування або необережності обслуговуючого персоналу;
 - 7.2. дефектів матеріалів, похибок у конструкції, виготовленні або монтажі машин і устаткування, крім випадків, передбачених цими умовами;
 - 7.3. недостачі води в парових котлах або будь-якої рідини в іншому, подібному до них устаткуванні;
 - 7.4. перевантаження, перегріву, вібрації, розладу, заклинювання, засмічення сторонніми предметами, дії відцентрової сили і втоми матеріалу;
 - 7.5. розривів тросів і ланцюгів, падіння застрахованих предметів, їхнього удару об інші предмети й інші механічні пошкодження;
 - 7.6. виходу з ладу вимірювальних приладів, контрольних систем і систем безпеки;
 - 7.7. наднизького або надвисокого тиску.
8. **У будь-якому випадку не підлягають страхуванню:**
 - 8.1. деталі, предмети, частини, що швидко спрацьовуються (шланги, ремні, ланцюги, фільтри, прокладки та інші деталі, що швидко спрацьовуються);
 - 8.2. матеріали, що витрачаються в процесі виробництва (пальне, хімікалії, холодоагенти, фільтрувальні, охолоджуючі, ті що чистять, і мастильні матеріали, включаючи масло);

- 8.3. вогнетривкі матеріали, цегельна кладка печей у топках і інших камерах, в яких відбувається згорання;
- 8.4. збитки, заподіяні двигунам внутрішнього згорання або аналогічним машинам і агрегатам внаслідок вибухів, що відбуваються в камерах згорання.
9. Не підлягають відшкодуванню збитки, що сталися внаслідок:
- 9.1. дефектів обладнання, що вже мали місце на момент укладання Договору страхування, які мали бути відомі Страхувальнику;
- 9.2. прямих наслідків експлуатації застрахованого обладнання: поступового впливу температурних, механічних, атмосферних умов, надмірного утворення іржі, накипу, шламу або інших відкладень;
- 9.3. використання застрахованого обладнання для проведення експериментальних або дослідницьких робіт;
- 9.4. шкоди, за яку відповідають інші особи по договорах постачання, гарантії якості машин і обладнання, підряду і ремонту. Проте, якщо ці особи оспорюють свій обов'язок відшкодувати шкоду, Страховик виплачує страхове відшкодування відповідно до цих додаткових умов.
- 9.5. Якщо застраховане майно тимчасово виводиться з робочого стану для проведення технічного обслуговування, ремонту, перебирання, чищення або тимчасово ставиться на консервацію, то дія страхового захисту припиняється і відновлюється знову після закінчення таких робіт, без зміни терміну страхування.
- 9.6. Інші умови страхування майна від вибуху котельного устаткування визначаються у Договорі страхування згідно з цими Правилами.

Додаток 20

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ВІД ЗВУКОВОГО УДАРУ (до п. 3.2.9. Правил)

1. Страховик укладає Договори страхування майна від збитків, у зв'язку із звуковим ударом на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.
2. За Договором страхування Страховик відшкодовує збитки у зв'язку з пошкодженням або знищенням застрахованого майна в результаті впливу звукового удару, викликаного літаючим апаратом.
3. **Страховик не несе відповідальності** за шкоду, заподіяну старим і ветхим будинкам та спорудам, а також сільськогосподарським тваринам, загиблим від звукового удару або травмованим внаслідок переляку.
4. Інші умови страхування майна від звукового удару визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 21

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА «ПО ПЕРШОМУ РИЗИКУ» (до п. 3.3. Правил)

1. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил, Страховик надає страховий захист від знищення, пошкодження або втрати майна «по першому ризику».
2. По системі "першого ризику" майно вважається застрахованим з лімітом відповідальності по першому (одному) страховому випадку або серії випадків, що сталися внаслідок однієї події, незалежно від загальної вартості застрахованого майна і від числа страхових випадків протягом періоду страхування.
3. Страхове відшкодування здійснюється в межах страхової суми. Якщо на момент настання страхового випадку виявиться, що дійсна вартість застрахованого майна вища зазначеної в Договорі страхування, то при виплаті страхового відшкодування не застосовується правило пропорційного відшкодування збитків.
4. При настанні страхового випадку Страхувальник зобов'язаний підтвердити, що втрачене

або пошкоджене майно було розташоване у зазначеному у Договорі страхування місці страхування і було зафіксовано в облікових документах.

5. Інші умови страхування майна “по першому ризику” визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 22

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ НЕПРЯМИХ ЗБИТКІВ (п. 3.4. Правил)

1. Страхування непрямих збитків Страхувальника, пов'язаних із перериванням господарської діяльності (вимушеним простоем) здійснюється на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил.

2. Страховий захист за Договором страхування може поширюватися на непрямі збитки тільки у разі укладання Договору страхування майна від будь-яких ризиків передбачених п.п. 3.2.1. –3.2.9. цих Правил.

3. Страховик відшкодує непрямі збитки, пов'язані з перериванням господарської діяльності (вимушеним простоем), якщо застраховане майно знищено або пошкоджено внаслідок настання страхового випадку, визначеного Договором страхування.

4. Переривання господарської діяльності (вимушений простій) - період, коли господарська діяльність Страхувальника, що зазначена у Договорі страхування, повністю або частково припинена внаслідок знищення або пошкодження майна.

5. У випадку знищення або пошкодження майна внаслідок передбачених Договором страхування ризиків Страховик відшкодує непрямі збитки Страхувальника, пов'язані з вимушеним перериванням господарської діяльності (вимушеним простоем), за період, починаючи з дати настання страхового випадку (знищення або пошкодження майна) та не обмежуючись датою закінчення дії Договору страхування, що не перевищує меншої з наступних двох величин:

5.1. період, що за належної ретельності та швидкості виконання робіт, необхідний для ремонту, відбудови або заміни знищеного або пошкодженого майна;

або

5.2. 12 (дванадцяти) календарних місяців або іншого періоду вказаного в Договорі страхування.

6. Непрямі збитки, пов'язані із перериванням господарської діяльності (вимушеним простоем) визначаються у межах доходу, який Страхувальник міг би отримати протягом періоду вимушеного простою:

6.1. для виробничих підприємств – від виробництва продукції/товарів;

6.2. для підприємств сфери обслуговування – від надання послуг;

6.3. для торгових підприємств – від продажу товарів,

якщо б його господарська діяльність не була перервана знищенням або пошкодженням майна.

7. Непрямі збитки від переривання господарської діяльності визначаються розміром поточних витрат, якщо Договором страхування не визначено відшкодування інших витрат Страхувальника.

8. Договором страхування може бути передбачено відшкодування також додаткових витрат, пов'язаних із перериванням господарської діяльності.

9. Поточні витрати включають витрати по здійсненню господарської діяльності Страхувальника, не пов'язані зі зміною обсягу виробництва або реалізації товарів, робіт, послуг, які він продовжує неминуче нести у період вимушеного простою і якщо вони необхідні для відновлення господарської діяльності в обсязі, що існував безпосередньо перед настанням страхового випадку, у найкоротший термін після відновлення знищеного або пошкодженого майна.

10. Поточні витрати включають:

10.1. витрати на основну заробітну плату штатних співробітників Страхувальника і винагород співробітникам, залучених по цивільно-правових договорах;

10.2. обов'язкові відрахування в позабюджетні Фонди України (Фонд соціального страхування, на обов'язкове страхування від нещасного випадку, Фонд зайнятості та інші фонди);

10.3. плата за оренду приміщень, устаткування або іншого майна, орендованого Страхувальником для здійснення господарської діяльності, якщо за умовами договору оренди, найму тощо, орендні платежі підлягають оплаті орендарем незалежно від факту знищення або пошкодження орендованого майна;

10.4. податки і збори, що підлягають сплаті незалежно від обсягів господарської діяльності (у т.ч. земельний податок, регіональні і місцеві збори тощо);

10.5. відсотки по кредитах або інших залучених коштах, якщо ці кошти залучалися для розвитку тієї господарської діяльності, що була перервана внаслідок знищення або пошкодження майна;

10.6. амортизаційні відрахування по нормах, установлених для підприємства Страхувальника;

10.7. інші витрати підприємства - платежі за користування електричною і тепловою енергією, за газ, воду і телефон; постійні витрати на проведення технічних перевірок, підтримка основних засобів у робочому стані, забезпечення санітарно-гігієнічних вимог, вимог техніки безпеки, вимог пожежної безпеки й охорони тощо.

11. Непрямі збитки Страхувальника пов'язані із перериванням господарської діяльності відшкодовуються у тому розмірі, в якому вони були б покриті доходами від господарської діяльності за період вимушеного простою, якби цього переривання не сталося або у розмірі визначеному виходячи із результатів господарської діяльності за 12 (дванадцять) місяців до дня настання страхового випадку або укладання Договору страхування.

12. Під додатковими витратами розуміються необхідні і доцільні витрати, зроблені Страхувальником у період перерви господарської діяльності, що безпосередньо пов'язані із настанням страхового випадку, здійснені з метою уникнення або скорочення тривалості періоду вимушеного простою і господарської діяльності на рівні, звичайному для даного періоду часу.

13. Відшкодуванню можуть підлягати також додаткові витрати по перенесенню виробництва/господарської діяльності в межах території страхування і їх переустаткуванню під виробничі операції в рамках господарської діяльності Страхувальника, якщо це передбачено Договором страхування або окремо погоджено Страховиком.

14. До додаткових витрат не відносяться:

14.1. витрати Страхувальника, пов'язані з нормальним ходом господарської діяльності протягом періоду часу, аналогічного періоду вимушеного простою, якби не відбулося знищення або пошкодження майна;

14.2. витрати, що підлягають відшкодуванню відповідно до інших умов Договору страхування, у тому числі витрати по ремонту, відновленню або заміні пошкодженого, знищеного або втраченого майна.

15. Не підлягають відшкодуванню наступні витрати Страхувальника:

15.1. витрати на придбання сировини, матеріалів, напівфабрикатів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, продукції і товарів, палива, запчастин, тари тощо необхідних для здійснення господарської діяльності за визначений Договором страхування період відшкодування;

15.2. суми податку на додану вартість, податку на прибуток, акцизів, мита й інших податків, об'єктом обкладання яких є оборот або фінансовий результат господарської діяльності Страхувальника (обсяг реалізації, доход, прибуток);

15.3. суми виплачуваної, в залежності від обсягу обороту або фінансового результату, заробітної плати робітникам-відрядникам (крім оплати праці, гарантованої законодавством), премій і винагород, інших видів матеріального заохочення, основою розрахунку яких є оборот або фінансовий результат господарської діяльності Страхувальника;

15.4. вартість послуг, що надаються сторонніми юридичними або фізичними особами (що не є співробітниками Страхувальника), продовження придбання/ отримання яких не є обов'язковим;

- 15.5. вартість послуг, що використовуються для продажу чи виробництва, за виключенням плати за оренду приміщень, обладнання та інших необхідних засобів виробництва, що орендується Страхувальником для здійснення господарської діяльності;
- 15.6. витрати по перевезенню вантажів, що відправляються Страхувальником;
- 15.7. витрати по операціях, що не мають безпосереднього відношення до господарської діяльності Страхувальника, таким як операції з цінними паперами, земельними ділянками або операціями з вільними коштами або капіталами, а також прибуток від таких операцій;
- 15.8. неустойки, штрафи, пені, які Страхувальник відповідно до укладених ним угод зобов'язаний сплачувати за невиконання або неналежне виконання своїх договірних зобов'язань, зокрема, за непостачання в строк, затримку у виготовленні товару, наданні послуг або інших зобов'язань, якщо:
- 15.8.1. таке невиконання не є безпосереднім наслідком переривання господарської діяльності;
- 15.8.2. такі санкції передбачені договорами, дія яких починається після знищення або пошкодження майна, що спричинило переривання господарської діяльності.
16. Страховик у будь-якому разі не відшкодовує штрафні санкції відповідно до укладених Страхувальником угод, якщо їх розмір був збільшений сторонами зазначених угод після настання страхового випадку.
17. Непрямі збитки від переривання господарської діяльності (вимушеного простою) можуть визначатися у розмірі поточних і додаткових витрат Страхувальника у результаті переривання господарської діяльності.
18. Страховий захист, якщо це передбачено Договором страхування, може поширюватися тільки на поточні витрати Страхувальника по продовженню господарської діяльності.
19. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування згідно з цими Додатковими умовами після встановлення факту настання страхового випадку та виплати страхового відшкодування (його частини) щодо знищеного або пошкодженого майна, внаслідок якого сталося переривання господарської діяльності, якщо інше не передбачено Договором страхування.
20. Страховик також відшкодовує, якщо це передбачено умовами Договору страхування, витрати Страхувальника по зменшенню збитків від переривання господарської діяльності (включаючи витрати на гасіння пожежі) та витрати, що перевищують нормальні і які вимушено понесені Страхувальником для заміни готової продукції, що використовується Страхувальником, але не більше суми на яку зменшено збиток.
21. Якщо Страхувальник здійснив наступні заходи:
- 21.1. повне або часткове відновлення придатності майна;
- 21.2. приведення майна до стану придатного для використання;
- за допомогою використання чи збільшення обсягу виробничої діяльності в іншому місці і якщо ці заходи призвели до зменшення збитків від переривання господарської діяльності, то таке зменшення враховується при визначенні суми страхового відшкодування.
22. Страховик не відшкодовує збитків спричинених:
- 22.1. надзвичайними подіями, які відбулися в період переривання господарської діяльності, що не відносяться до страхових випадків і збільшили його – в тому розмірі, в якому ці події призвели до збільшення збитків від переривання господарської діяльності;
- 22.2. розширенням або оновленням виробництва у порівнянні з його станом на момент настання страхового випадку;
- 22.3. затримок у відновленні знищеного та пошкодженого майна внаслідок ведення судових справ, в'яснення відносин власності, володіння, оренди тощо;
- 22.4. відсутністю або недостатністю коштів на відновлення знищеного та пошкодженого майна;
- 22.5. втручанням страйкарів або інших осіб в реконструкцію, ремонт, заміну або відновлення знищеного або пошкодженого майна;
- 22.6. невиконання Страхувальником зобов'язань за угодами лізингу, будь-яких інших договірних зобов'язань;

- 22.7. прийняттям будь-якого нормативного документу (закону, наказу, розпорядження тощо), що регулює використання, реконструкцію, ремонт, знесення застрахованого майна або іншого втручання будь-яких органів влади у відновлення застрахованого майна;
- 22.8. втрати Страхувальником ринків збуту товарів (продукції, послуг) або інші наслідки переривання господарської діяльності.
- 22.9. Виплата страхового відшкодування щодо непрямих збитків може здійснюватися одноразово або частинами.
23. Сума страхового відшкодування не може перевищувати встановленої Договором страхування страхової суми для переривання господарської діяльності (вимушеного простою) або відповідного ліміту відповідальності.
24. Страховик має право у разі настання страхового випадку надавати Страхувальнику рекомендації та брати участь у здійсненні заходів щодо рятування знищеного пошкодженого майна, зменшення заподіяних збитків, врегулюванні збитків, що завдані застрахованому майну тощо.
25. Інші умови страхування непрямих збитків внаслідок переривання господарської діяльності визначаються у Договорі страхування згідно з Правилами.
26. Страховий захист за цими Додатковими умовами надається тільки як додаток до укладеного Договору страхування майна.

Додаток 23

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ПО ВІДНОВЛЮВАНІЙ ВАРТОСТІ (до п.5.2.1. Правил)

1. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил, Страховик надає страховий захист від знищення, пошкодження або втрати майна по відновлюваній вартості, тобто в межах сум, необхідних для відновлення (ремонт, виготовлення або придбання) предметів аналогічних властивостей і призначення.
2. Відновлювана вартість є ціною придбання аналогічного застрахованому майну на будь-який день періоду страхування, коли може статися страховий випадок. Відновлювана вартість може бути встановлена вищою або нижчою за ціну придбання внаслідок коливання цін на ринку (ціни на будівельні матеріали, роботи та інше). У випадку, якщо майно аналогічних властивостей і якостей вже не існує, відновлювана вартість буде дорівнювати вартості, яку необхідно витратити для придбання предметів, що мають найбільш схожі властивості і якості.
3. При виплаті страхового відшкодування розмір зносу (амортизації) майна не враховується.
4. Інші умови страхування майна по відновлювальній вартості визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

Додаток 24

ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ПО ЗАЯВЛЕНІЙ ВАРТОСТІ (до п.5.2.5. Правил)

1. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил, Страховик надає страховий захист від знищення, пошкодження або втрати майна, що не має прямого цінового аналогу або іншого майна по заявленій вартості, тобто вартості, обумовленій самим Страхувальником, заявленій ним при укладанні Договору страхування і підтвердженій відповідними документами.
2. Страховик виплачує страхове відшкодування в розмірі понесених збитків, пов'язаних з відновленням пошкодженого або знищеного майна.
3. Сума страхового відшкодування не може перевищувати заявленої суми, зазначеної в Договорі страхування.
4. При виплаті страхового відшкодування розмір зносу (амортизація) майна не враховується, якщо інше не передбачено Договором страхування.
5. Інші умови страхування майна по заявленій вартості визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

**ДОДАТКОВІ УМОВИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ПО ІНДЕКСОВАНІЙ ВАРТОСТІ
(до п.5.4. Правил)**

1. За Договором страхування, укладеним на підставі цих Додаткових умов та інших умов цих Правил, Страховик надає страховий захист від знищення, пошкодження або втрати майна з урахуванням динаміки індексу інфляції, курсу валюти, по новій індексованій вартості. При цьому страхові суми, що вказані в Договорі страхування, вважаються максимальними лімітами страхового відшкодування по майну на момент укладання Договору страхування.
2. Якщо це передбачено Договором страхування, страхові суми щомісяця автоматично збільшуються відповідно до індексу росту цін, підтвердженого офіційними органами, а сума страхової премії перераховується щомісяця, виходячи з оновлених (індексованих) у такий спосіб страхових сум, при цьому і сплата чергової частини страхової премії проводиться щомісячно.
3. Інші умови страхування майна по індексованій вартості визначаються у Договорі страхування на підставі цих Правил.

**Річні базові страхові тарифи
по страхуванню майна добровільного страхування майна [крім залізничного, наземного,
повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного
транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)]
(у % від страхової суми)**

Страхові ризики	Майнові комплекси	Окремі будівлі та споруди	Рухоме майно підприємств (обладнання і устаткування)	Теле-, відео-, аудіо техніка, комп'ютери, засоби зв'язку, меблі, товарні	Майно, що зазначене у п. 4.6. Правил
крадіжка зі зломом, грабіж	0,08	0,07	0,10	0,25	0,45
навмисне пошкодження або знищення третіми особами (вандалізм)	0,05	0,05	0,04	0,08	0,25
страйки та масові безладдя	0,01	0,03	0,01	0,02	0,10
пошкодження водою з водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем і систем пожежегасіння	0,10	0,12	0,07	0,15	0,29
наїзд на застраховане майно наземних транспортних засобів	0,02	0,04	0,02	0,03	0,12
обвал будинків	0,02	0,02	0,02	0,03	0,08
пошкодження димом	0,01	0,02	0,01	0,02	0,05
звуковий удар	0,01	0,01	0,01	0,02	0,05
Всі ризики	0,30	0,36	0,28	0,60	1,39

При страхуванні майна, строк експлуатації якого більше 10 років, тариф множиться на коефіцієнт 1,05 за кожні наступні 10 років

При страхування непрямих збитків, що можуть бути завдані внаслідок настання страхового випадку страхові тарифи множаться на коефіцієнт від 0,5 до 4.

Залежно від галузі, до якої відноситься майновий комплекс або окремі будівлі та споруди до страхових тарифів застосовуються коефіцієнти Кг

Галузь	Кг
Будівельна	1,05
Паливно-енергетична	2,00

Легка	1,00
Машинобудівна	1,30
Металургійна	1,30
Нафтохімічна	2,30
Харчова	1,30
Хімічна	1,55
Целюлозно-паперова	1,80
Деревообробна	2,05
Поліграфічна	1,50
Скляна	1,30

Залежно від наявності та стану охорони до страхових тарифів застосовується коефіцієнт K_o (можливе використання кількох коефіцієнтів одразу)

Охорона	K_o
внутрішня охорона	0,85
охоронна сигналізація	0,9
пропускна система	0,95
цілодобова охорона	0,9
службові собаки	0,75

Залежно від розміру франшизи до страхового тарифу можуть застосовуватись коефіцієнти K_f

Франшиза	K_f
від 0,2% до 0,49%	1,05
від 0,5% до 0,99%	1,00
від 1% до 1,99%	0,95
від 2% до 2,99%	0,90
від 3% до 4,99%	0,80
від 5% до 9,99%	0,70
від 10% до 19,99%	0,60
від 20%	0,40

При укладанні Договору страхування на строк до 1 року до страхового тарифу застосовуються

Строк страхування	K_c
1 місяць	0,25
2 місяці	0,35
3 місяці	0,40
4 місяці	0,50
5 місяців	0,60
6 місяців	0,70
7 місяців	0,75
8 місяців	0,80
9 місяців	0,85

10 місяців	0,90
11 місяців	0,95

При короткостроковому страхуванні (до 1 року) страховий платіж може визначатися пропорційно кількості днів, на які укладається Договір страхування.

У разі внесення змін до Договору страхування, страховий платіж визначається пропорційно кількості днів, на які укладається додатковий Договір страхування.

Нормативні витрати на ведення справи складають 40 %.

Залежно від конкретних умов Договору страхування до страхового тарифу можуть застосовуватись коефіцієнти від 0,01 до 7,0

Актуарій